

poročila

■ leto 2011

■ številka 2

■ slovenske frančiškanske province
svetega Križa

poročila:

■ slovenske frančiškanske province
svetega Križa

Kazalo

Kolofon

Poročila leto 2011 (LXV) številka 2
Izdal: Frančiškanski provincialat
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: br. Janez Papa
Odgovarja: br. Stane Zore
Redna sodelavca: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar, p. Tadej Inglič
Oblikovna zasnova: Mihaela Svetek
Grafična priprava: br. Dragan Vampola
Tisk: Repovž d.o.o., Grosuplje

■ Iz generalne kurije

- 3 Dekret
- 4 Generalni vizitator; Zahvala p. Robertu Bahčiču
- 5 Nova Evropa, nova evangelizacija, nove evangelizacijske navzočnosti (seminar)

■ Iz provincialata

- 11 Ostanimo to, kar smo
- 12 Odhod br. Andreja Turšiča

■ Iz tajništva

- 13 Zapisnik 7. redne seje provincialnega definitorija
- 14 Zapisnik definitorialnega kongresa

■ Iz življenja province

- 15 Dan province 2011
- 17 Srečanje ministrantov
- 18 Noviciat v zadnjih 130 letih; Krojačeva okrožnica
- 21 Ljubljana - Marijino oznanjenje
- 22 Iz »skrajnega« zahoda naše 20 let stare domovine
- 24 Novice s Svete Gore: Novo mesto
- 25 Nova Štifta

■ Raznoterosti

- 26 Šport in krščansko življenje
- 27 Sosedska (ne)pomoč

■ Iz časopisnih listov

28

■ Naslovník province

35

Apostolska penitenciaria

Prot. N. 503/11/I

DEKRET

Papeža Benedikta XVI., ki srečno vlada, je prečastiti p. José Rodríguez Carballo, generalni minister vsega reda manjših bratov, nedavno obvestil o slovesnih praznovanjih, ki bodo od 16. tega meseca aprila do 12. avgusta 2012 potekala v vseh samostanskih cerkvah reda svete Klare, da bi dostojno proslavili osemsto letnico, odkar je plemenita devica Klara, rojena v Assisiju v Umbriji, posnemajoč svojega someščana svetega Frančiška, razdelila vse svoje imetje kot miloščino in pomoč revnim, pobegnila hrupu sveta, si dala po Frančišku ostriči lase in ustanovila skupnost ubogih gospa reda manjših.

Zato sveti oče v svoji ljubeznivi skrbi za vesoljno Cerkev in v posebni ljubezni do nun svete Klare, v želji, da pobožnim vernikom podari Božji dar, ki jim bo všeč, podeljuje pod pravilno izpolnjenimi običajnimi pogoji (zakramentalna spoved, evharistično obhajilo in molitev za papeža) popolni odpustek, ki ga v jubilejnem letu lahko dobijo enkrat dnevno, in ga lahko kot priprošnjo namenijo tudi dušam vernikov v vicah, če se bodo pobožno udeležili kakega jubilejnega praznovanja ali pobožne vaje, ali bodo vsaj nekaj časa posvetili pobožnemu premišljevanju, ki naj se zaključi z molitvijo očenaša, veroizpovedi v katerikoli zakoniti obliki ter s prošnjami k blaženi Devici Mariji, svetemu Frančišku in sveti Klari Asiški:

a.- za same nune: vsakokrat, ko bodo obiskale cerkev oziroma glavni oratorij samostana;
b.- za vse vernike: enkrat v posameznih oratorijih, na svobodno izbrane dneve; in še vsakokrat, ko se bodo udeležili pobožnih skupinskih romanj, ki se bodo odvijala na omenjenih svetih krajih;

c.- če bodo pobožno sodelovali pri jubilejnih obredih: na praznik svete Klare (11. avgusta 2011 in 2012), na praznik serafskega očeta svetega Frančiška (4. oktobra 2011), v tridnevnica neposredno pred njimi, in ob drugih dnevih, ki jih je treba pravilno določiti.

Poleg tega lahko verniki pridobijo jubilejni popolni odpustek pod istimi pogoji tudi ob vseh slovesnih praznovanjih, ki bodo v Assisiju v celotnem jubilejnem letu svete Klare. Ostoreli, bolni in vsi tisti, ki iz resnih razlogov ne morejo od doma, bodo prav tako lahko dobili popolni odpustek, če bodo iskreno obžalovali svoje grehe z namenom, da bodo, takoj ko bo mogoče, izpolnili tri običajne pogoje, se duhovno pridružili jubilejnim praznovanjem, ter svoje molitve in bolečine podarili usmiljenemu Bogu po Mariji.

Da bi bil po pastoralni ljubezni omogočen dostop do Božjega odpuščanja po službi Cerkve, ta penitenciarija toplo prosi duhovnike, ki imajo primerne pravice za spovedovanje, naj se pripravljeno in velikodušno dajo na voljo obhajanju zakramenta pokore.

Karkoli temu nasprotuje, ne velja.

Dano v Rimu, v palači Apostolske penitenciarije,
16. aprila, v 2011. letu Božjega učlovečenja.

Fortunato S.R.E. kard. Baldelli
veliki penitenciar

+ *Giovanni Francesco Girotti, O.F.M. Conv.*
naslovni škof Meta, regent

GENERALNI VIZITATOR

Generalni definitorij je na seji 19. maja 2011 našega p. Viktorja Papeža izvolil za generalnega vizitatorja hrvaške province Presvetega Odrešenika v Splitu, v moči te izvolitve pa ga je generalni minister br. José Rodríguez Carballo imenoval za generalnega vizitatorja in mu podelil vsa pooblastila, potrebna za to službo.

Kopiji dekreta je generalni tajnik dodal dopis, v katerem se v imenu generalnega ministra in njegovega definitorija zahvaljuje „provincialnemu ministru in vsej provinci za razpoložljivost p. Viktorja za to zahtevno službo. Gre za konkretno znamenje bratstva znotraj našega reda. Prepričan sem, da bo tudi tvoja provinca iz tega lahko potegnila korist.“

p. Viktorju Papežu čestitamo za imenovanje in mu želimo Božjega blagoslova pri vizitaciji in predsedovanju provincialnemu kapitlju v bratski provinci Presvetega Odrešenika.

ZAHVALA P. ROBERTU BAHČIČU

Na zadnjem zasedanju generalnega definitorija, ki je bilo od 9. do 20. maja, se je generalni minister v svojem imenu in v imenu generalnega definitorija posebej zahvalil br. Robertu Bahčiču, ki je po smrti br. Johna Abele – umrl je decembra 2010 – sprejel nalogo direktorja Urada za komunikacije.

Novi direktor, br. Joseph Magro iz province sv. apostola Pavla na Malti je prišel na kurijo in prevzel njegovo nalogo. Br. Robert bo nadaljeval s svojim delom kot direktor Fraternitasa in direktor urada za avtomatizacijo.

NOVE OBLIKE EVANGELIZACIJSKE NAVZOČNOSTI V EVROPI

SEMINAR

Od 2. do 6. maja je bil v Sassonu blizu Rima seminar, na katerem so spregovorili o novih oblikah evangelizacijske navzočnosti v Evropi. S tega seminarja so nam poslali predavanje generalnega ministra, ki lahko obogati tudi naša razmišljanja o pastoralnem delovanju, pa naj gre za našo utečeno pastoralno delovanje ali za iskanje novih poti, načinov in oblik, s katerimi se skušamo približati ljudem. Obenem pa je to tudi spodbuda k razmišljanju, koliko se zavedamo, da so naša bratstva sama na sebi prvi evangelizacijski dejavnik.

NOVA EVROPA, NOVA EVANGELIZACIJA, NOVE EVANGELIZACIJSKE NAVZOČNOSTI

Tema novih evangelizacijskih navzočnosti v Evropi je zelo pomembno, ko se hočemo spoprijeti z izzivom nove evangelizacije na stari celini.

V svojem predavanju se bom po uvodu, ki bo izhodišče, zaustavil na nekaterih vidikih Evrope, ki se mi zdijo pomembni, da bi končno spregovoril o novih evangelizacijskih navzočnostih.

Nekaj dejstev za izhodišče

Meseca februarja sem sodeloval na seminarju o teologiji redovnega življenja. Zame je bilo to milost. To so bili dnevi intenzivnega dela. In kot se vedno zgodi, so mi bile nekatere stvari, ki sem jih slišal, zelo všeč, druge pa ne tako. Nekatero sem pozabil, druge so mi ostale močno vtisnjene v spomin, ko so mi pri srcu. Med stvarmi, ki se jih zelo dobro spominjam, je trditev, ki po mojem mnenju močno pre-sega preprost izraz: „Redovno življenje je v krizi, Cerkev je v krizi, Sveti Duh ni v krizi.“ Osebnost sem o tem močno prepričan: Sveti duh še vedno uresničuje in veje, kjer hoče in kadar hoče. Še vedno dela nove stvari in stori, da iz stoletnega debla redovnega življenja poganjajo nove veje, polne življenja, da v Cerkvi ne bi manjkalo moči novih oblik posvečenega življenja.

Mislim, da nam ta gotovost zelo pomaga, da se prav postavimo tako pred sedanost in prihodnost redovnega življenja v Evropi, kakor tudi pred nove navzočnosti in nove oblike redovnega in posvečenega življenja, ki se rojevajo na tem našem starem kontinentu. Kriza redovnega življenja v Evropi je stvarna, in to nas skrbi, zelo skrbi. Vendar pa gotovost, da Sveti Duh ni v krizi, oddaljuje od nas tesnobo in

nam daje zaupanje, da s hvaležnostjo in brez nostalgije gledamo na preteklost, da bi sedanost živeli z zavzetostjo in na prihodnost gledali z upanjem. Kajti če je zaskrbljenost znamenje odgovornosti pred sedanostjo in prihodnostjo življenja, ki ga imamo zelo radi, bi bila tesnoba znamenje majhne vere Vanj, ki še naprej vodi zgodovino. Morda je voda vdrla v čoln, njegova navzočnost pa nam daje gotovost, da se kljub viharjem ne bo potopil (prim. Mt 8,24).

Naslednja gotovost, za katero upam, da jo deli večina redovnikov, je, da je redovno življenje po naravi misijonarsko in da položaj, ki ga Evropa živi na redovnem področju, vse posvečene postavlja red veliki izziv: kako najbolje odgovoriti na evangelizacijsko poslanstvo, h kateremu smo kot redovniki in posvečeni poklicani.

Benedikt XVI. je velikokrat ponovil, da se Evropa ne more odreči krščanskim vrednotam. „Krščanstvo,“ pravi sedanji papež, „je globoko oblikovalo to celino,“ in bo za vse v toliko prijazen prostor, v kolikor bo Evropa zgrajena na trdnem kulturnem in moralnem temelju, ki ga bodo sestavljale krščanske vrednote.¹ Vprašanje pa je: kaj storiti, da bo Evropa zgrajena na teh vrednotah? Kakšna je naša vloga pri tem čudovitem in istočasno nikakor ne lahkem poslanstvu?

Nova Evropa

Preden odgovorimo na postavljeno vprašanje, pogledajmo na napo ljubo Evropo. Seveda ni moj namen, da bi naredil poglobljeno analizo razmer v Evropi na verskem področju. To ni predmet mojega

¹ Benedikt XVI., *Govor na srečanju z oblastjo in diplomatskim zborom v Avstriji*, 7. 9. 2007.

predavanja in tudi nisem najbolj primeren človek, da bi to naredil. Želim dati samo nekaj namigov, ki se mi zdijo pomembni, da se bomo bolje orientirali.

Ko gledam našo celino, je prva ugotovitev: evropska kultura, ki je bila skozi stoletja prenosnik vere drugim kulturam (mislim na epopejo evangelizacije, ki so jo evropska ljudstva uresničila na drugih celinah), se danes – vsaj v svojih prevladujočih vidikih – predstavlja a-tea, brez

Boga, ki namerava evangelij zamenjati z drugimi ideologijami ali v najboljšem primeru skrbiti vero na zasebno in osebno vprašanje.

Če bi Pavel danes prišel v večino naših evropskih mest, pa tudi v mnoga kmečka področja, bi ne našel božanstev, ki jih je našel na atenskem areopagu (prim. Apd 17,16): Ceres, boginjo rodovitnosti, Marsovega polja, posvečenega bogu vojne, ali svetega Venerinega gozda, idola užitka. Nasprotno, našel bi veliko in lepih cerkva. Hitro pa bi prišel do spoznanja o navzočnosti tolikih drugih malikov, ki jih časti današnji človek in ki odgovarjajo na žejo po dobrem počutju za vsako ceno, na iskanje oblasti za vsako ceno in po brezmejnem užitku...

Veliko analitikov pravi, da Evropa danes doživlja globoko krizo identitete, „globoko krizo vrednot.“² Ta kriza je nova in zato zelo drugačna od drugih kriz, posebno od krize iz prvih stoletij krščanstva. Takrat je bilo poganstvo lahko odkriti, ker je bilo zunaj krščanske skupnosti. Meje med krščanstvom in poganstvom so bile jasno določene in dobro vidne. Danes pa ni tako. Ko je Kierkegaard pred več kot stoletjem govoril o tem novem položaju, ga je definirjal kot vampirja, ki ti sesa kri in ti vbrizgava strup spanca. Problem v Evropi ni samo naraščajoče število nevernih ali tistih, ki jih je tudi vedno več, ki odkrito zanikajo vero. Zame je večji problem vedno večje število spečih kristjanov. Problem ni v tem, da se število kristjanov manjša, ampak da smo kristjani, pa naj nas bo veliko ali malo, malo kristjani in da je nemalo kristjanov praktičnih ateistov.

Naslednja ugotovitev. Čeprav upravičeno mislimo, da Evropa ne bi bila Evropa brez krščanstva, kolikor je bilo krščanstvo na naši celini prvenstveni dejavnik edinosti med ljudstvi in kulturami ter celovit pospeševalec človeka in njegovih pravic; „da je krščanska vera na radikalen in odločilen način del temeljev evropske kulture, kolikor je krščanstvo oblikovalo Evropo,“³ tudi ne moremo dvomiti o tem, da naša Evropa skuša sama sebe iztrgati iz lastnih krščanskih korenin.⁴ Eden od primerov med

mnogimi, ki bi ga lahko navedli, je evropska ustava, ki sploh ni hotela priznati krščanskih korenin stare celine.

S povedanim je tesno povezan boj tolikih, da bi iz javnega prostora odstranili vsako versko znamenje. Primer „odprte vojne“ proti razpелom v javnih prostorih, ki jih številni smatrajo kot žalitev verske svobode, je jasen predstavnik te težnje in eden od tolikih izrazov laicističnega fundametalizma, ki se krepi v nekaterih državah z močnim krščanskim izročilom. Pa ne samo to, ampak „se kristjanom odreka pravico, da bi v javno politično razpravo posegali kot kristjani, ali pa se vaj diskreditira njihov prispevek z obtožbo, da skušajo braniti neupravičene privilegije.“⁵ Po drugi strani je tudi med tistimi, ki se imenujejo katoličani, veliko tistih, ki živijo na robu vrednot, ki jih imamo mi za temeljne, ker so globoko evangeljske. Med temi vrednotami, in nikakor ne zadnja, je vrednota življenja in osebe. Iz dneva v dan je več tako imenovanih „katoličanov, ki ne prakticirajo“. Vse to je povzročilo, da je najprej Francija, „prvorojenka Cerkve, postala misijonska dežela, danes a je to tudi Italija ali Španija, jutri bo to Poljska, če navedemo samo nekatere države. Iz dežele misijonarjev je Evropa v zadnjih desetletjih postala misijonska dežela. V tem kontekstu je evangelizacija postala resnična in nujna prednostna naloga tudi med krščanami.

Seveda so tudi v naši Evropi pozitivna znamenja in potemtakem znamenja upanja. Edo od teh pozitivnih znamenj je neko „ekleziološko spreobrnjenje“, ki ga doživljamo znotraj Cerkve, in vodi k dejavnemu vključevanju laikov v službo evangelizacije, tako da svoje dolžnosti in pravice lahko uresničujejo v obnovitvi evangelija. Drugo pozitivno znamenje, ki ga vidim, je neko neugodje, ki da doživljajo mnogi, tudi mladi, in jih vodi k iskrenemu in globokemu iskanju pristnega in globokega smisla življenja. Vsi ti predstavljajo kvas v ogromni masi, kvas „beračev smisla“.

Od pozitivnega pogleda k novi evangelizaciji in novim navzočnostim

Spričo takih razmer ne gre za katastrofičen pogled na versko sedanost in prihodnost v Evropi, ampak gre za to, da imamo pozitiven pogled na aktualen evropski kontekst, da Evropo sprejmemo kot „znamenje časov“, in da odkrijemo nove milostne možnosti, ki nam jih podarja Gospod, ne samo zato, da bi izpovedovali svojo vero, kar je prva naloga vsakega krščanega in še toliko bolj utemeljeno vsakega redovnika, ampak da bi bili *nosilci daru evangelija* našim sodobnikom. V tem trenutku potrebujemo sovje oči, da bomo lahko videli v temi in bomo v zgodovinskem trenutku, ki ga doživlja

² *Cerkev v Evropi* - CvE 108.

³ CvE 108.

⁴ Ni dvoma, da v kompleksni evropski zgodovini krščanstvo predstavlja središčno in odločilno prvino, ki se je utrdila na trdnem temelju klasične dediščine in številnih odstranitvah, ki so jih dali različni etnični tokovi, ki so si sledili skozi stoletja. Krščanska vera je oblikovala kulturo celine in se neločljivo prepletala z njeno zgodovino (CvE 24).

⁵ CvE 108.

Evropa, odkrili Očetovo delo, ter do konca verovali, da je v čolnu On, čeprav se zdi, da spi.

Seveda je takšno razmišljanje o svetu in o Evropi možno samo iz vere: le če sprejmemo Božje gledanje, „ki je tako vzljubil svet,“ postane mogoče, da ta svet vidimo z dobrohotnimi očmi in zagledamo njegove pozitivne poteze. Zato je treba povzeti vsa povabila naših zadnjih dokumentov, da bi ponovno odkrili središčnost vere: *dar vere*, ki je v temelju novega gledanja,⁶ sprejemanje *daru evangelija*, ki je v temelju vsakega oznanila.⁷ Vera je prvi temelj redovniške identitete, ker je temelj same krščanske identitete.⁸

Drža vere seveda ne pomeni zapreti oči pred tem, kar je negativno in tudi ne opravičevati vsako stvar, vključno s krivico in zlom, ki sta v svetu. Janezov evangelij, ki pravi, da „je Bog tako vzljubil svet,“ drugje govori o „svetu“, za katerega Jezus ne prosi:⁹ svet torej ni vedno nekaj absolutno pozitivnega. Vseeno pa je res, da temeljna drža do sveta nekoga, ki veruje, ostaja pozitivna, ostaja ljubezen, ki se daje in ki skrbi za te resničnosti, ker je bila to tudi Jezusova drža. Frančišek nas vabi k gledanju, ki je sposobno „videti in verovati“:¹⁰ to je pogled tistega, ki mu takrat, ko gleda sonce, ki je „lepo in v veliki svetlobi žariš“ (to je raven „videti“), sposoben tudi reči: „Tebe, Najvišji, odseva“ (to je raven verovati). Pogled, ki *vidi in veruje*, je Frančiškov pogled v *Oporoki*, ko pregleduje svoje življenje (*vidi*) in v njem prepozna Gospodovo navzočnost (*veruje*): „Gospod je dal meni; Gospod me je pripeljal; Gospod mi je razodel...“. Verujoč pogled je temelj pozitivnega gledanja na svet in potemtakem tudi na Evropo.

Trdna in globoka *vera* nas bo pripeljala do spremembe mišljenja: manj pritožb – med nami je preveč učencev Marije Magdalene: solze nam preprečujejo, da bi videli vstalega ob nas – in več misijonarske gorečnosti; manj kompleksa preganjanja in večja zavzetost za evangelizacijo; manj osredotočanja na svoje probleme preživetja in več domišljije in ustvarjalnosti za pot na srečanje z „drugim“, da bi bi mu podelili dar evangelija. Osebnost sem prepričan, da je veliko tistih, ki želijo „videti“ Jezusa. In mi smo poklicani, da gradimo mostove, da bi ga pokazali tudi tistim, ki se o njem niti ne sprašujejo. Čas je, da prestopimo ne samo zemljepisne, ampak tudi kulturne in verske meje.

To pomeni zavzeti se, da bi našli tudi pozitivna dejstva današnjega sveta. V tej perspektivi *post-moderna*, v kateri živimo, ni samo zlo, na katerega

moramo pristati, ampak tudi priložnost, da ponovno potrdimo, da je vse relativno, saj je samo Eden absoluten.¹¹ Revolucija svetovnega spleta (ki je epohalna sprememba v pravem pomenu besede) tako ne odpira samo tehničnih možnosti za izboljšanje komunikacij, ampak uvaja tudi nov pogled na svet, v katerem je potrebno priti tudi do krščanskega razumevanja.¹²

Zdi se, da je nekaj gotovo: nova vprašanja in novi časi in nove razmere, ki si jih postavlja in jih živi Evropa v zvezi z vero, zahtevajo nove dogovore in novo evangelizacijo; nova evangelizacija – v svoji gorečnosti, metodah in izrazih (Janez Pavel II.) – potrebuje nove evangelizacijske navzočnosti tudi in rekel bi predvsem za redovno življenje, ki je poklicano, da bi bilo vedno avantgarda evangelizacije. Nove navzočnosti, ki bi bile sposobne biti nosilke evangelija novi Evropi, tako da bi Jezusa srečali ti, ki ga iščejo, in bi se pokazal tistim, ki se o Njem ne sprašujejo (prim. Rim 10,20). Cerkev, s Cerkvijo pa redovno življenje, se morata jasno zavedati sprememb naše družbe in ponovno pregledati vero, tako da bosta sprejela nove odgovornosti pri nalezljivem oznanjevanju evangelija. Velikonočni glagoli „videti“, „razveseliti se“, „iti“ in „oznanjati“ so glagoli, ki bodo našemu življenju dali dinamiko.

Redovno življenje v Evropi

Ko govorimo o redovnem življenju v Evropi, moramo jasno upoštevati, da govorimo o najmanj dveh Evropah: zahodni in vzhodni.

Zahodna Evropa: med puščavo in novim stvarjenjem

Položaj redovniškega in posvečenega življenja v Zahodni Evropi je milo rečeno zelo zapleten. Obstajajo znamenja življenja in smrti, puščave in novega stvarjenja.

Puščavske razmere: malo poklicev, hitro staranje aktivnih, utrujenost in rutina pri mnogih posvečenih, generacijski problemi, določeno pomeščanje, *razcepljene osebnosti*. Kot znamenja novega stvarjenja se mi zdi prav, da ob vseh dvoumnostih, ki se lahko pokažejo, navedem sledeča: zanimanje za kontemplativno razsežnost tako v ustanovah kontemplativnega življenja kot tudi v ustanovah apostolskega življenja, očaranost nad bratskim življenjem, zlasti pri mladih želja po bolj preprostem in v ljudska okolja vključenem življenju.

6 Prim. *Gospod nam govori po poti* 14-18.

7 Prim. *Nosilci daru evangelija* 5-10.

8 Prim. T. Matura, *Velika dediščina. Živeti evangelij danes s Frančiškom Asiškim*, Porciunkola, Assisi 2009, str. 138-139. To živahno delo br. Thaddéa Matura nudi mnogo pojasnil o naši temi.

9 Jn 17,9-21.

10 Prim. *Opomin* 1.

11 Glede tega prim. zanimivo delo D. Antiseri, *Kristjan, ker sem relativist, relativist, ker sem kristjan. Za racionalizem možnosti*, Soveria Mannelli 2003.

12 Prim. dva dokumenta Papeškega sveta za družbene komunikacije *Cerkev in internet ter Etika in internet* (7. marca 2002).

Vzhodna Evropa: med dvoumnostjo in voljo po živeti in veljati

Stanje v Vzhodni Evropi ni nič manj zapleteno. Po razmerah mučeništva in preganjanja mislim, da je upravičeno reči, da redovno življenje na tem koncu naše celine doživlja stanje, ki je polno dvoumnosti, istočasno pa stanje z željo po živeti in veljati.

Po padcu zidu so se posvečeni znašli pred tremi skušnjavami:

- ◇ da bi se vrnil k redovnemu in posvečenemu življenju, ki so ga živeli pred komunizmom,
- ◇ da bi nadaljevali z držo preživetja, ki je bila značilna za tiste, ki so živeli pred komunizmom,
- ◇ da bi posnemali vzorce zahodnega redovniškega življenja. Ta skušnjava je najmočnejša med mladimi.

Delo ni bilo lahko. Treba se je bilo upirati trem skušnjavam. Prihodnost ni bila v vrnitvi v preteklost, ne v ohranjanju države vdanosti in preživetja in ne v posnemanju vzorcev redovnega življenja, ki so bili na zahodu že v krizi. Prihodnost je bila v začetku novega vzorca redovnega in posvečenega življenja, ki bi odgovarjal na nove razmere, nastale po komunizmu. Pa se je to zgodilo? Mislim, da smo v mnogih primerih padli v eno od treh prej omenjenih skušnjav, zlasti v skušnjava, da bi za vzor vzeli zahodno redovno življenje, ki jo je obremenilo še dejstvo, da je bila družbena in verska sprememba prehitra in ni bilo primerne priprave.

Redovno in posvečeno življenje v trenutku izhoda

Vračam se k temu, kar sem dejal na začetku: živimo v trenutku krize. V krizi, ki zajema tako Zahodno kot Vzhodno Evropo, čeprav znamenja krize nudijo različne odtenke. Ta kriza evropsko redovno in posvečeno življenje postavlja v razmere izhoda. Ta obvezuje naše življenje, da za seboj pustimo mnogo stvari; vključuje popotništvo, ko se podamo na pot, neobremenjeni s opremo, tako da lahko dolgo časa hodimo skozi puščavo, ter iz tega romanja nujno izidemo spremenjeni in očiščeni, zato pa tudi okrepljeni. Čas je, da se vrnemo k bistvenemu. Čas je za reduciranje in prestrukturiranje. To je boleč proces, v katerem smo poklicani odkriti trenutek velikonočne milosti, da bi si povrnili smisel. Po drugi strani nas kriza, ki jo živimo, obvezuje, da „iznajdemo znamenja“, da smo torej ustvarjalni, da bi začeli nove navzočnosti, ki bi bile poklicane sprejeti in vrniti dar evangelija.

Nove evangelizacijske navzočnosti

V luči povedanega sta redovno in frančiškansko življenje poklicana, da ustvarita nove navzočnosti,

ki naj, ne da bi se spuščale v nasprotje z drugimi načini navzočnosti, ki v mnogih primerih lahko ohranijo veljavo,¹³ pomagajo odkriti in vstopiti na „dvor poganov“, da bi z ustvarjalnostjo življenja in z besedo dale slišati „glas Sina Božjega“ (FPRe 9).

V okviru evropske Cerkve, ki se danes morda bolj kot kdajkoli čuti poslana v misijone, in ki stavi na „novo evangelizacijo“,¹⁴ je redovno in frančiškansko življenje poklicano, da se vpraša, kako naj bomo nosilci daru evangelija v Evropi? Na kak način naj zasedemo svoje mesto v evangelizaciji današnje kulture in družbe?

Kot „berači smisla“¹⁵ tudi mi nimamo dokončnih odgovorov na ta in druga podobna vprašanja. Želimo jih iskati v globokem občestvu s Cerkvijo, s celotnim redovnim življenjem in z našimi sodobniki, h katerim smo poklicani prinašati veselo oznanilo evangelija na poti odhajanja in vračanja, ki je v pravem pomenu evangelizacijsko delovanje.¹⁶ Medtem pa, ko smo na poti, zavedajoč se, da nas bo Gospod na poti pripeljal do boljšega razumevanja naše poklicanosti in poslanstva,¹⁷ je nekaj zanesljivo: potrebne so nove evangelizirane in evangelizacijske navzočnosti.

Katere so značilnosti novih navzočnosti? Začenjam s prvino, ki jo imam za nujno, da bi bila neka navzočnost v resnici „nova“ in „evangelizacijska“ v našem evropskem okviru, da bi potem nakazal nekatere druge prvine, ki so na liniji oživljanja našega življenja in poslanstva.

Prvine, ki morajo označevati nove evangelizacijske navzočnosti

So prvine, ki bi morale označevati načrt življenja in poslanstva novih evangelizacijskih navzočnosti. Povzemam jih v obliki dekaloga.

- **Prvenstvo Boga.** Dati Bogu prvenstvo, ki mu gre, kot odgovor na sekularizem, na lagodno brezbriznost, na lahkotno površnost, na uveljavljanje delati nad biti je prva razlikovalno znamenje novosti neke evangelizacijske navzočnosti. Bog mora biti prvi, edini potrebn, Vse, kakor je bil za Frančiška. „Samo on lahko trajno ohranja svežino in pristnost začetkov, istočasno pa vliva pogum za podjetnost in domišljijo za odgovor na znamenja časov.“¹⁸

13 NdE 17: Generalni kapitelj 2009, *Naročila kapitlja* 19 in 20.

14 Zgovorna je ustanovitev novega Papeškega sveta za novo evangelizacijo in da bo tema prihodnje redne škofovske sinode tudi nova evangelizacija.

15 *Gospod nam govori po poti* (GgP), *sklepni dokument izrednega generalnega kapitlja 2006 OFM*, 6.

16 Prim. NdE, 15.

17 GgP, 10.

18 CIVCSVA, *Znova začeti pri Kristusu*, 20.

Redovniki prihodnosti bodo mistiki, ljudje, ki doživljajo Boga, ali pa jih preprosto ne bo. V novi evangelizacijski navzočnosti mora biti Bog „integracijsko počelo življenja članov skupnosti“.¹⁹ Nova navzočnost mora biti na ta ali oni način šola molitve. To vključuje posebno pozornost do molitvenega branja Besede, tako da pustimo, da se Beseda najprej tesno privije k nam, preden jo oznanjamo, da se pustimo srečati evangeliju, da bi ga sprejeli in ga vrnili z življenjem in besedo. Ko Benedikt XVI. govori o pridiganju, pravi: „Pridigar mora pustiti, da Božja beseda, ki jo oznanja, najprej zastavi vprašanja njemu.“²⁰ Beseda ustvari občestvo in gradi skupnost,²¹ istočasno pa spreminja njene člane v „živo eksegezo besede“, ki oznanja.²² Istočasno bo daljša in dobra molitev hrana vsake nove navzočnosti. Brez intenzivnega osebnega in bratskega molitvenega življenja bi nova navzočnost kaj hitro postala stara.

- **Pomenljivo in preroško bratsko življenje.** Bratsko življenje, ki naj bo človeško in počlovečujoče, v katerem stalno iščejo sredstva za ponovno ustvarjanje občestva, vzajemnoe komunikacije, topline in resnice v medsebojnih odnosih, in kjer vsak svoje potrebe razodeva bratom, ki jih sprejema kot Božji dar (prim. *FOp* 14). Bratsko življenje, ki naj bo odgovor na močan individualizem, ki vlada v naši družbi, na sebičnost, na diskriminacijo, na pasivnost in lagodnost.²³ Redovnik prihodnosti, toliko bolj pa nekdo, ki se odloči za novo obliko evangelizacijske navzočnosti, mora biti človek bratstva.
- **Življenje v majhnosti,** ko s preprostostjo, zmernostjo, strogostjo in notranjo svobodo vsakdanjemu življenju damo okus. Ta način življenja bo protest posvečenega proti vladajočemu potrošništvu in ekonomskemu ter socialnemu neravnovesju. Današnji in jutrišnji posvečeni je poklican biti manjši, toliko bolj pa še, če gre za manjšega brata.
- **Življenje, ki se mu tesno prilega *parrhesia*/moč, dar Duha.** Ta dar bo tistega, ki ga ima, vodil do tega, da bo istočasno ponižno in silovito pričeval, da je drug svet možen. Sedanjost in prihodnost posvečenega življenja v Evropi in „novih evangelizacijskih navzočnosti“ ni za strahopetce in ne za ošabne, ampak za pogumne može in žene, ki z življenjem in

besedo vabijo k drugačnemu načinu življenja. Za može in žene, ki se pustijo voditi in priganjati Duhu.

- **Življenje, živeto v logiki zastojnosti in daru.** Takšno življenje bo preroški odgovor na neizprosne in neusmiljene duha pogodb in preučevanja²⁴, pa tudi logike cene, zaslужka, koristnosti in moči, ki vlada v Evropi.
- **Spravljenost življenje,** ki oznanja spravo in okoli sebe rojeva mir kot odgovor na tolike napetosti, nasilja, delitve in želje po maščevanju, ki gospodujejo v naši družbi. Življenje, v katerem doživljamo vzajemno usmiljenje in kjer je velikodušnost odgovor na čisto formalne, virtualne, hladne in oddaljene odnose. Današnji in jutrišnji posvečeni, zlasti tisti, ki sodeluje v projektu nove evangelizacijske navzočnosti, se mora specializirati v bližini, človečnosti in nežnosti.
- **Lepo in veselo življenje,** sad tistega, ki se čuti ljubljenega od Nekoga, ki ga pozna po imenu in ga ljubi, pa ne kljub temu, da je grešnik, ampak prav zaradi tega, ker je grešnik. Veselje, ker pozna (jo je doživel) lepoto hoje za Kristusom. To veselje bo najlepše veselo oznanilo proti naveličanosti, vdanosti in žalosti, ki vodijo k temu, da iščemo zatočišče v nadomestilih, ki samo povečajo naveličanost, vdanost in žalost. Če hočemo novost navzočnosti, moramo biti strastni ljubitelji življenja.
- **Življenje, odprto vsem,** daljnim in bližnjim, zlasti pa ubogim in odrinjenim, in pripravljeno sprejeti nečloveške samostane ter iti na obrobje in na meje. Kdor želi biti del evangelizacijske navzočnosti, mora biti od vseh in za vse, ker je Kristusov in živi za Kristusa. Biti mora graditelj mostov in presegati vse vrste ovir, istočasno pa mora imeti velik socialen čut.
- **Modro življenje.** Modrost, ki daje življenje, je kulturna priprava, ki omogoča pogovor s sedanjim svetom. V tem smislu morajo biti v pomenljivi navzočnosti ljudje, ki so dobro pripravljeni, dobro izobraženi, sposobni povedati razlog svojega upanja in svojih poklicnih izbir.
- **Popotno življenje.** Ne gre samo za fizično ali geografsko popotništvo. Misijon vedno vključuje tudi oditi, ne da bi vedeli, kam nas Gospod pošilja – predvsem pa gre za miselno popotništvo, ki redovnemu življenju omogoča, da posluša glas Duha in mu zvesto sledi.

19 NdE, 12.

20 *Gospodova Beseda* (GB), 59.

21 GB, 86.

22 GB, 83.

23 Prim. PŽ 91-92.

24 Prim. PŽ, 104-105.

Za seboj pušča vse, kar mu ne dovoljuje, da bi odgovorilo na znamenja časov in krajev, ki jih bere in razlaga v luči evangelija. Samo brez-pogojna odprtost Duhu bo neko navzočnost naredila novo; novim navzočnostim bo dala dinamičnost ter nov in mladosten izraz, istočasno pa bo njene člane odprla za evangeljsko *domišljijo in ustvarjalnost*, in jih bo oddaljila od povprečnosti. Jaz bi temu popotništvu rekel živeti v *nenehnem stanju ustanavljanja* in ohranяти živega duha poklicanosti. Lahko bi ga imenovali tudi duh spreobrnjenja. Ta duh je skrivnost življenjske moči novih navzočnosti.

Vse te prvine morajo priti v *načrt življenja in poslanstva*, ki ga mora izdelati vsaka nova evangelizacijska navzočnost; ne toliko zaradi tega, da bi zagotovila operativno učinkovitost, ampak bolj iz potrebe, da evangelizacijsko poslanstvo vključi v okvir našega življenja in da v njem določi prednostne naloge, ki morajo voditi naše odločitve. Načrt življenja in poslanstva, ki naj vzpostavi dinamično kroženje med duhovnostjo, bratskim življenjem v majhnosti in poslanstvom, med tremi stebri vsakega redovnega in posvečenega življenja, kakor je Benedikt XVI. opozoril generalne predstojnike.²⁵ Poleg tega mora ta načrt upoštevati značilen obraz vsake nove evangelizacijske navzočnosti. Zaradi tega bodo nove navzočnosti pluralne in bodo ohranjale prvine, ki smo jih označili kot značilnosti „novega“.

Za zaključek

Kakor lahko vidimo, evangelizacija ni neka zunanja razsežnost življenja, ampak je življenje tisto, ki evangelizira. Zaradi tega mora med *prednostnimi nalogami* karizme in evangelizacijskim poslanstvom obstajati vzajemno napajanje, znotraj katerega se vključujejo vsi načrti. Prav zaradi tega mora tisti, ki hoče evangelizirati, pustiti najprej evangelizirati sebe, pustiti, da ga prepoji evangelij.

Nosilci *daru evangelija*, sklepno sporočilo generalnega kapitlja 2009 ima nekatere trditve, ki se mi zdijo zelo pomembne za nove evangelizacijske navzočnosti v Evropi. Sklicujoč se na Frančiškovo

izkustvo je rečeno: „Evangelij Jezusa Kristusa, Božjega Sina, je spremenil Frančiškovo življenje.“²⁶ Ko govori o prvotnem frančiškanskem bratstvu, upravičeno trdi, da so bili prvi bratje, „samo verniki, ki so hoteli evangelij vzeti zares.“²⁷ In še: „od prvih dni je bratstvo čutilo, da je poklicano oznanjati to, kar živi.“²⁸

To je globina Frančiškove zgodbe: človek, ki ga je evangelij dosegel, ga spremenil in osvojil. To je pristna zgodba prvotnega frančiškanskega bratstva, ki ima onkraj poezije svoj izvor v evangeliju.²⁹ V tem je „novost“ Frančiška in našega bratstva v njegovih začetkih. To morajo biti nove navzočnosti: *bratstva, ki so znamenje, preroška bratstva*, v katerih bratje, ki jih je evangelij spremenil, oznanjujejo to, kar živijo, in sprejemajo „odločitve, ki konkretizirajo njihove uvide,“ kakor so delali Frančišek in prvi bratje, da bodo utelesili in vrnili dar evangelija, ki bo razumljiv in berljiv v kulturi našega časa.³⁰

Za konec bi rad ponovno poudaril načelo, za katerega upam, da je sedaj jasno mnogim: in to je: nove evangelizacijske oblike imajo veliko opraviti s pozornim in vernim branjem znamenj časov in krajev, „klicev, ki nam jih pošilja Duh in ki zahtevajo odgovor.“³¹ V tem smislu nova evangelizacija zahteva, da razločujemo znamenja Duha zaradi odrasle in zavestne vere, istočasno pa je to drzen slog, ki omogoča branje in dešifriranje novih scenarijev – naj gre za socialne, kulturne, politične ali verske scenarije – da bi jih spremenili v kraje pričevanja in oznanjevanja evangelija. Od novih evangelizacijskih navzočnosti se pričakuje, da bodo „jutranje straže“, ki imajo pogled uperjen v prihodnost, proti kateri nas priganja Duh,³² in bodo znale to prihodnost živeti vnaprej.

*br. José Rodríguez Carballo, ofm
generalni minister*

²⁵ Benedikt XVI., Avdiencia za generalne predstojnike, 26. novembra 2010.

²⁶ NdE, 5.

²⁷ NdE, 6.

²⁸ NdE, 7.

²⁹ Prim. NdE, 6.

³⁰ NdE, 8.

³¹ NdE, 14.

³² PŽ 110.

OSTANIMO TO, KAR SMO

*Dragi bratje,
Gospod naj Vam da svoj mir!*

Kako neverjetno hitro se spremenijo dnevi, ki jih živijo naše župnije, s tem pa tudi bratstva, katerim so te župnije zaupane v skrb. Še pred dobrima dvema tednoma so bili dnevi zaznamovani z živžavom veroukarjev. Če sem šel popoldan zdoma, sem na hodniku pred učilnicami vedno naletel na otroke in mladostnike, ki so se pogovarjali, se igrali, se ukvarjali s svojimi mobilnimi telefoni (morda bi to moral dati na prvo mesto), delali domače naloge ... Vso pestrost njihovega življenja in zanimanj je človek lahko zaslučil v čisto navadnem mimohodu.

Ta utrip je bilo čutiti tudi v hiši in bratstvu. Iz učilnic se je slišalo petje in govorjenje – včasih tudi nekaj nemira. Kateheti so se pogovarjali o spovedi pred zaključkom veroučnega leta, o prvem obhajilu, o zaključni družinski maši, o posameznih otrocih in njihovih težavah...

Potem pa je prišel konec veroučnega leta in utrip življenja se je spremenil. S tem pa se je spremenil tudi dnevni urnik vseh tistih, ki ste neposredno vključeni v župnijsko življenje. Veroučni urnik in urnik srečevanja različnih skupin smo lahko odložili. Morda je ostal v arhivu kot pričevanje življenja nekega časa, ali pa ga imamo nekje odloženega in ga bomo spet vzeli v roke, ko bomo pripravljali urnik za prihodnje pastoralno leto in nam bo stari urnik opora pri oblikovanju novega.

Konec šolskega leta se pozna tudi pri nedeljskem bogoslužju. Nič več ni družinskih maš in vsega, kar je bilo povezano z njimi. Sicer je to verjetno bolj izrazito v mestih kot na podeželju, do neke mere pa je prisotno povsod. Skratka, zdi se, da župnija živi z enim ritmom in življenjskim utripom med pastoralnim letom, v čisto drugačen ritem pa v vseh ozirih preide v počitniških dnevih.

Tega se pastoralni delavci dobro zavedajo, pa ne samo oni. Zadnjim srečanjem pred veroučnimi počitnicami in tudi zadnjim družinskim nedeljskim mašam poleg pričakovanja konca vedno da svoj pečat tudi skrb katehetov in duhovnikov, kako bodo ti, ki so jim skozi mesece skušali preko evangelija, nauka, bogoslužja in zakramentov Cerkve približati Boga in jih oblikovati k zavestnemu in vedno bolj

osebnemu odnosu v veri, preživeli te mesece, ko bo veroučni urnik in z njim povezano „obvezno“ praznovanje nedelje tudi zanje postalo preteklost. Zato je to čas spodbud, ki vsako leto nosijo isto sporočilo. Kristjan kot kristjan nima počitnic. Počitnice ima in mora imeti šolar, veroukar, delavec, katehet, animator... Nima pa počitnic mama, oče, otrok, duhovnik, redovnik, ... kristjan.

Za vse te velja, da ne morejo iti na počitnice. Kajti na noben način ne moreš niti za trenutek ne, kaj šele za daljši čas, nehati biti mama, nehati biti oče, nehati biti duhovnik, nehati biti frančiškan. Vse to namreč ni poklic v pomenu službe, s katero se preživljam, ampak je poklic kot življenjsko poslanstvo, poklic kot delovanje Božje previdnosti v svetu in času, v mojem življenju, in to delovanje se preko mojega odgovora spreminja v uresničevanje poslanstva, po katerem sodelujem pri graditvi in rasti Božjega kraljestva. Ta poklicanost in poslanstvo pa sta tako tesno povezana z menoj, da postajata moj drugi jaz. In morda kriza v našem življenju – ne glede na to, za katero poklicanost in poslanstvo gre – nastopi takrat, kadar se začnem ločevati od tega drugega jaza, kadar poklicanost in poslanstvo popredmetim in ju potem glede na potrebe in dobro voljo odložim oziroma zopet vzamem. Drugače povedano, takrat, ko zame to, kar bi moralo biti moj drugi jaz, začnem pojmovati kot službo. Službo pa res lahko zamenjam, grem na dopust, se upokojim ...

Pa vendar je pred nami čas počitnic in dopustov, ko bomo tudi bratje na različne načine nabirali novih moči za služenje, h kateremu smo poklicani. Kako naj torej kot frančiškani preživljamo svoj dopust?

Prva stvar, ki naj jo omenim, velja za brate katehete. Kateheti ste poklicani, da vaša skrb za otroke in mlade ostane enako živa, kot je bila skozi mesece veroučnega leta. Prepričan sem, da je vsak izmed vas tiste, ki so mu bili zaupani, vsak dan prinašal pred Boga. V molitvi ste Bogu pripovedovali, kaj potrebujejo otroci, ki jih učite, kaj potrebujejo njihove družine, česa jim manjka. S tem, ko je utihnila vaša beseda v veroučnih učilnicah, nikakor ni in ne sme utihniti vaša beseda, s katero prihajate pred Boga in mu pripovedujete o teh istih otrocih, ki jih čas počitnic postavlja na preizkušnjo zvestobe v veri. Tudi vaša zvestoba v veri skrbeti za te ljudi je s tem

postavljena na preizkušnjo. Bom vsak dan molil zanje? Jih bom pri sveti maši izročil Očetu po Jezusu Kristusu? Blaženi papež Janez Pavel II. je imel v svoji kapeli vedno spisek vseh tistih, ki so bili zaposleni v Vatikanu, da jih je v molitvi vsak dan izročal in priporočal Bogu. Vsaj v duhovnem pomenu bi moral vsak katehet duhovnik imeti takšen spisek svojih veroukarjev, da bi jih prav tako vsak dan pokazal Bogu s prošnjo, naj jih blagoslovi.

Ko bomo odhajali na pot – podali se bomo na tako zelo različne konce – mislim, da bi kot frančiškani morali s seboj vzeti pet prednostnih nalog.

Duha molitve in pobožnosti. Ko se manjši brat odpravlja na počitnice in pripravlja prtljago, mora ob vseh materialnih potrebah, na katere utegne naleteti na poti, nujno pomisliti tudi na vso duhovno lakoto, za katero mora poskrbeti. Vsi poznamo hudo mušno zgodbo o viharju na morju, ko je vsak vrgel v morje tisto, česar ni potreboval. Pustimo druge. Duhovnik je v morje vrgel brevir. Zgodi se, da ga manjši brat niti ne bi mogel vreči v morje, ker ga tako zelo ne potrebuje, da ga niti ne vzame s sabo. Zapuščen in zaprašen hrepeni po svojem lastniku kje na samostanskem koru. Večkrat se sicer zanese mo na očenaše, s katerimi rešujemo svojo molitev za Cerkev in s Cerkvijo. Vendar je Frančišek jasen: „Kleriki naj opravljajo molitveno bogoslužje po obredu svete rimske Cerkve razen psalterija, zato bodo lahko imeli brevirje. Laiki pa naj molijo štiriindvajset očenašev za jutranjice ... „ (FPVod III). Menim tudi, da v žep Frančiškovega brata vedno, tudi ko gre na pot, spada rožni venec.

Bratsko skupnost. Počitnice uskladimo kot bratje. V bratskem dogovoru moramo poskrbeti, da bodo vsi imeli potreben čas. Med brati na koncu koncev ni nikogar, ki „bi bil tako ali tako vedno na počitnicah“. Tudi za brate, ki niso v župnijski pastoral, naj se v teh mesecih najde čas, ko bodo lahko „napolnili baterije“.

Biti manjši, bratski in solidarni. Ko sem se letos januarja vračal iz Rima, sem se ustavil v Assisiju in se pri Svetem Damijanu zapletel v pogovor s starejšim možem. Vprašal me je, če sem duhovnik. Povedal sem mu, da sem duhovnik in frančiškan. „Kje pa imaš potem habit?“ „Ves dan sem na poti in je bolj praktično, če ga nimam oblečenega.“ In njegov odgovor: „Habit je res pokora, vendar je vedno tudi ščit!“ Ne pravim, da moramo vedno in povsod hoditi v habitu, vedno in povsod pa mora naš frančiškanski habitus biti tako močan, tako tesno zraščan z nami, da za nas predstavlja ščit, za katerim ostajamo manjši in bratski. Morda nas naš čas bolj kot kdaj prej kliče k razmišljanju, koliko sredstev namenimo svojim počitnicam (potovanjem) – zaradi solidarnosti z ubogimi.

Evangelizacijo – poslanstvo. Že prej sem dejal, da je biti kristjan, biti frančiškan, moj drugi jaz. Ne morem ga sleči, ne morem ga odložiti. „Bratje, ki gredo z dovoljenjem svojega ministra med nevernike, lahko duhovno bivajo z njimi na dva načina. Prvi način

je ta, da ne povzročajo preprirov in prerekanj ... in priznajo, da so kristjani“ (FNPVod XVI). Ker smo nosilci daru evangelija, ki ga moramo vračati Gospodu, sodi med prtljago manjšega brata tudi Sveto pismo ali vsaj evangeliji.

Formacijo. Bivši provincialni minister in naš generalni vizitator p. Bernardin Škunca je nekoč dejal, da frančiškan ne more iti nikamor zgolj zapravljat svoj čas. Kamor koli Frančiškov brat gre, gre za to, da se uči. Na vsakem koraku se mora iz srečevanja z ljudmi in z okoljem učiti brati znamenja časov. To branje vedno poteka s pomočjo dveh priročnikov: evangelija in Spisov sv. Frančiška, predvsem njegovega (in seveda našega) Vodila. Kajti kakor manjši brat ne more nikoli nehati biti manjši brat, tako manjši brat tudi ne more nikoli in nikjer nehati biti učenec. Učitelj pa, Jezus, nas uči preko rož na polju pa do mogočnih zidov, od katerih „ne bo ostal kamen na kamnu, ki ne bi bil razrušen“.

Dragi bratje, iskreno vam želim, da bi ti meseci od diha za vse nas predstavljali rast v zvestobi temu, kar smo obljubili. Kajti trdno sem prepričan, da je samo to resničen oddih, po katerem človek ne potrebuje počitka, da bi prišel k sebi, ampak lahko začne razdajati bogastvo, ki so ga kraji, dogodki, ljudje, predvsem pa Bog položili vanj.

*p. Stane Zore
provincialni minister*

ODHOD BR. ANDREJA TURŠIČA

31. maja 2011 se je br. Andrej Turšič poslovil od samostanske družine pri Marijinem oznanjenju. Po svoji odločitvi in v dogovoru s provincialnim ministrom je zapustil skupnost bratov z začasnimi zaobljubami v Ljubljani. Pred tem je prosil generalnega ministra za spregled začasnih zaobljub. Generalni minister mu je ta spregled podelil, potem ko je na seji 19. maja 2001 dobil soglasje generalnega definitorija. Br. Andrej je bil s spregledom seznanjen 7. junija in ga je tudi sprejel. Ob slovesu se je zahvalil za vse, kar je v letih bivanja med nami prejel. Želimo mu, da ga na poti, za katero se je odločil, spremlja Marijino varstvo in Božji blagoslov.

Zapisnik 7. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 66/2011

Vič, 10. maj 2011

Sedma redna seja provincialnega definitorija je potekala v samostanu sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani, 10. maja 2011. Začela se je ob 9.10 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. ST - NE ZORE, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. NIKOLAJ ŽVOKELJ, p. PAVLE JAKOP, BR. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT in p. SIMON PETER BERLEC ter tajnik province BR. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo, ki jo je pripravil p. Stane.

I. Sprejem zapisnika

Zapisnik sprejet z nekaj pojasnili.

II. Poročilo o vizitaciji

Provincialni minister je v februarju in marcu obiskal vse hiše. Predstavil je svoja opažanja o življenju in delu bratov po posameznih hišah ter potrebe po personalnih spremembah, ki jih narokujejo razmere.

III. Priprava dneva province (25.5.2011 na Kostanjevici)

Program:

10.00 zbiranje, kava

10.30 molitev (do trideset minut, ki jo pripravijo novinci) – dnevna ura
litanije po frančiškanskem napevu
nagovor provincialnega ministra
200-letnica Kostanjevice

11.30 ogled samostana in grobnic, komuna

12.00 kosilo in bratsko druženje

IV. Prošnja br. Jana Cvetka za slovesne zaobljube

Br. Jan Cvetek je dal prošnjo za slovesne zaobljube. Po pregledu mnenj, ki so jih dali vsi, ki jih morajo dati po naši redovni zakonodaji, smo po pogovoru glasovali.

V. Prošnja province Učlovečene besede za pomoč

V provinci Učlovečene besede v Zahodni Afriki, v kateri sta delovala tudi naša brata Milan in Pepi, imajo 12 novincev, nimajo pa primerne vozila za potovanja, ki so potrebna v okviru noviciata. Zato so se obrnili na našo provinco, če jim lahko pomagamo. S pomočjo dobrotnikov so že nabrali nekaj denarja za vozilo, ki je v njihovih pogojih zanesljivo in trpežno. Definitorij je sklenil, da jim pomagamo.

VI. Rogozniški kapitelj za OFM10 v letu 2012

Generalni minister je poslal dopis, v katerem sklicuje rogozniški kapitelj leta 2012. Doslej so bili trije takšni kapitlji (Portugalska, Brazilija, Sveta dežela). Prihodnje leto bo rogozniški kapitelj od 2. do 10. junija 2012 v Mehiki (Zapopan-Guadalupe). Udeležil naj bi se ga vsaj en brat z manj kot 10 let slovesnih zaobljub iz vsake province. Tema kapitlja bo identiteta manjših bratov.

Bratje v okviru OFM10 so se o tem že pogovarjali. Definitorij je sklenil, naj predlagajo štiri kandidate, definitorij pa bo potem izbral dva, ki se bosta iz naše province udeležila tega kapitlja.

VII. Razno

- Slovenska škofovska konferenca je med člani sveta revije Tretji dan imenovala tudi br. Mirana Špeliča.
- Slovenska škofovska konferenca je za člana gospodarskega sveta papeškega zavoda Slovenik imenovala tudi p. Roberta Bahčiča.
- Ljubljanski nadškof dr. Anton Stres je p. Silvina Krajncu imenoval za rednega spovednika sester karmeličank v Sori.
- Zasedanje plenarnega sveta province, za katerega smo se dogovorili na rednem zasedanju PSP na Viču in bo namenjeno predvsem gospodarskim vprašanjem, bo v torek, 11. oktobra 2011, od 9. do 17. ure, na Viču.
- Svet za poklice že nekaj let organizira romanje za ministrante. Letos bo od 2. do 4. avgusta 2011 v Medjugorje, Sarajevo, Mostar in Visovac. Sklenjeno je bilo, da provinca za vsakega ministranta prispeva delež stroškov romanja.
- P. Ciril vabi v božičnem času na obisk provincialnega ministra. Pomagal bo v pastoralnem delu med prazniki, obenem pa bodo proslavili še 60-letnico izhajanja revije Misli in rojstni dan p. Valerijana Jenka.
- Provincialni minister je predlagal, da bi imeli seje definitorija odslej po različnih bratstvih po provinci, da bi se tako srečali z vsemi brati.

Prihodnja seja, ki bo definitorialni kongres, bo v ponedeljek 13.6.2011 ob 900 na Viču, drugi del, če bo potrebno, bo 20.6.2011.

Sejo smo sklenili ob 13. uri.

*br. Janez Papa
tajnik province*

Zapisnik definitorialnega kongresa

Št.: 89/2011

Vič, 13. in 20. junija 2011

Seja definitorialnega kongresa je potekala v samostanu sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani, 13. junija 2011. Začela se je ob 9.20 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. STANE ZORE, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. NIKOLAJ ŽVOKELJ, p. PAVLE JAKOP, BR. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT in p. SIMON PETER BERLEC ter tajnik province BR. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo v kapeli Antonovega doma, ki jo je pripravil p. Marjan.

I. Sprejem zapisnika

Zapisnik sprejet.

II. Refleksija dneva province (25. maja 2011)

Pogledi na dan province so bili pozitivni. Tudi od bratov so prihajali pozitivni odzivi. Pohvala velja bratom novincem in njihovem magistru p. Zdravku za molitev, ki so jo pripravili in jo vodili. Pomembno je, da kraj praznovanja dneva province vedno povežemo z nekim jubilejem, saj s tem praznovanju damo še dodatno vsebino. Pojavilo se je vprašanje, če je to glede na intenzivnost meseca maja optimalni datum. Vendar je ta termin že tradicionalen, zato naj tako ostane. Zahvaljujemo se kostanjeviškemu bratstvu za pripravo vsega potrebnega.

III. Personalna vprašanja

Provincialni minister je že na pretekli seji predstavil potrebe in želje. Definitorji so o vsem premišljevali, tako da se je lahko takoj razvil pogovor, kakšne so možnosti glede personalnih rešitev. Podanih je bilo nekaj predlogov za personalne spremembe.

Provincialni minister se bo pogovoril z brati, ki jih zadevajo spremembe.

IV. Razno

- Obravnavali smo dopise in prošnje nekaterih bratov.
- Povabljeni smo k oblikovanju radijskega misijona na Radiu Ognjišče. Predlog je bil, da bi sodelovali rektorji Marijinih svetišč, prijaviteli pa so se še nekateri posamezniki. Potrebno bo oblikovati dobro ekipo, ki bo misijon pripravila in izpeljala. Za nasvete bomo prosili tiste, ki imajo na tem področju več izkušenj.

Nadaljevanje definitorialnega kongresa, če bo potrebno, bo v ponedeljek 20.6.2011 ob 9.00 na Viču. Sejo smo sklenili ob 13. uri.

Ponedeljek, 20.6.2011

Nadaljevanje definitorialnega kongresa

Prisotni vsi člani definitorija.

I. Personalna vprašanja

Provincialni minister je predstavil rezultate pogovorov z brati, ki bi jih doletele spremembe. Ob tem se je razvila razprava, kako bi lahko poskrbeli za vse potrebno.

II. Razno

- Frančiškanska mladinska pastorala je prosila za finančno pomoč pri izpeljavi Frančiškovega festivala v vipavski škofijski gimnaziji. Po razpravi je definitorij odločil, da bomo in kako bomo pomagali.

Naslednja seja bo v torek 13. septembra 2011 ob 9. uri v Kopru.

br. Janez Papa
tajnik province

Popravek

V POROČILIH Slovenske frančiškanske province svetega Križa, leto 2011, št.1, str. 20 je pod Koper zapisano 650 obhajil. V resnici bi moralo biti 6.500. Prosimo za popravek.

p. Boris J. Markež

DAN PROVINCE 2011

Manjši bratje iz vse province smo se 25. maja 2011 v velikem številu zbrali na letnem srečanju v samostanu na Kostanjevici, ki letos praznuje 200-letnico. Posebej smo bili veseli letošnjih jubilarov, med njimi biseromašnika p. Pavla Krajnika s Sve-te Gore. Prav tako smo z navdušenjem pozdravili p. Metoda Ogorevca iz Lemonta, ki je bil doma na krajšem obisku, ter oba postulanta, Benedikta Em-beršiča in Klemena Mateta.

Srečanje smo začeli v cerkvi ter kot romarji in bera-či v Frančiškovem duhu iskali Gospodovo obličje. V Frančiškovem življenju je imela molitev tako po-membno mesto, da je molil povsod in vsak trenu-tek. On sam je postal molitev. Misel in srce je imel pri Bogu. Nekaj tega smo skupaj želeli podoživeti tudi na dnevu province in zaupno prosili Gospo-da za milost zvestobe Bogu in vztrajnost v Njemu posvečenem življenju do konca ter da bi nas utr-dil v veri in nam dal duha edinosti, da bi lahko več naredili za blagor ljudstva in za lastno posvečenje. Molitvena ura je bila sestavljena iz dnevne molitve-

ne ure, nagovora provincialnega ministra in litanij Matere Božje.

V nagovoru nas je provincialni minister p. Stane Zore spodbudil k dejavnemu molitvenemu in bratskem življenju. Poudaril je nekatere spodbude ge-neralnega ministra: »Duh molitve in pobožnosti mora veljati za dušo vsega našega življenja in dela. Molitev, osebna in skupna ni nekaj neobveznega, ampak je najgloblji sestavni del našega življenja ... Tako v osebni kot v bratskem molitvenem ži-vljenju naj pomembno mesto zaseda Božja beseda. Poleg tega, da Božjo besedo postavimo v središče svoje osebne molitve in pustimo, da nas Božja be-se-da vpelje v pogovor z Bogom, je v življenju bratstva treba namenjati posebno pozornost Molitvenemu

branju besede, ki ga je tako živo priporočil Benedikt XVI.« Provincial z veseljem ugotavlja, da so nekatere skupnosti v bratsko življenje že vključile skupno branje Božje besede. Prepričan je, da bodo temu sledile tudi ostale skupnosti. V nagovoru se je dotaknil tudi vsakodnevnega življenja v naših bratstvih

in našega bolj ali manj pomembnega komuniciranja in drugih dejavnosti ter poudaril pomen presojanja na podlagi vseh pridobljenih informacij. Tako moramo delati zato, da ne bi postali kot tisti mož, ki je iskal prstan v pesku zunaj hiše, čeprav je vedel, da ga je zgubil v hiši. Provincial nas je tudi spodbudil k molitvi drug za drugega. Svoje prošnje je strnil v skupno molitev desetke rožnega venca in jih izročil kostanjeviški Mariji. V bratskem vzdušju smo srečanje nadaljevali na samostanskem vrtu med »bourbonkami«. Imeli smo tudi priložnost, da smo si ogledali knjižnico, grobnico Bourbonov in se srečali s predstavnikom skupnosti Srečanje. Gvardijan p. David Šrumpf nam je predstavil dejavnosti župnije in samostana ter 200-letno zgodovino frančiškanov na Kostanjevici. Bilo je dovolj časa tudi za sproščen klepet, smeh in dobro voljo.

Skozi ves dan se je čutila psalmistova beseda: »Kako dobro in kako prijetno je, če bratje složno prebivajo skupaj« (Ps 133,1). Tako je tudi to naše srečanje

bilo kanček v izgradnji kraljestva na zemlji. Okrepljeni s spodbudnimi besedami sobratov smo zaključili dan province v upanju, da se prihodnje leto ponovno srečamo.

novinec Boštjan Horvat

SREČANJE MINISTRANTOV

V soboto, 11. 6. 2011, smo imeli srečanje ministrantov iz frančiškanskih župnij. Gostili so nas bratje iz župnije LJ-Šiška. Zbralo se nas je okoli 60 ministrantov iz župnij: LJ-Center, LJ-Bežigrad, LJ-Vič, LJ-Šiška, Novo Mesto in Kostanjevica pri Novi Gorici. Spremljali so nas bratje frančiškani, tako da so imeli tudi oni med sabo priložnost za bratsko druženje. Srečanje smo začeli v Plečnikovi cerkvi svetega Frančiška, kjer smo imeli besedno bogoslužje s Frančiškovimi molitvami. Domači župnik p. Janez Papa nam je tudi predstavil to na prvi pogled nenavadno, a arhitekturno vsebinsko zelo bogato cerkev. Nato smo na igrišču poleg cerkve začeli s turnirjem v malem nogometu. Tekmovali smo v več

starostnih kategorijah in na koncu tudi dobili zmagovalce, ki so prejeli praktične nagrade, nogometne žoge. Hkrati smo imeli tudi turnir v balinčkanju, tako da smo se res, tudi prek športnega udejstvovanja povezali med sabo, navezali nove stike z ostalimi ministranti in v prijetnem vzdušju preživeli dan. Okrepčali smo se tudi s picami in tako počasi, hvaležni Bogu in vsem patrom, odšli domov. Veselimo pa se že novih srečanj in skupnih trenutkov, ki nas vse skupaj bogatijo.

viški ministranti

Pa še statistika srečanja:

LJ - Bežigrad: 11 + p. Gregor

LJ - Center: 10 + br. Jan in p. Ambrož M.

LJ - Šiška: 4 + br. Andrej P. in br. Janez

LJ - Vič: 14 + p. Andraž

Nova Gorica: 6 + p. Krizostom

Novo mesto: 14 + p. Tadej I. in p. Simon Peter

NOVICIAT V ZADNJIH 130 LETIH

»Nato naj jim dajo obleko preizkušnje ... Po končanem letu preizkušnje naj jih sprejmejo v pokorščino, ko obljubijo tako živeti in izpolnjevati Vodilo.« Iz teh navodil spoznamo, da ima noviciat svojo utemeljitev v Vodilu. Predpisi so z leti postajali vedno bolj določeni in natančni. Ko so na tridentinskem koncilu (1545-1563) določili, da mora vsaka škofija imeti semenišče za vzgojo bogoslovcev, so prav tako določili pogoje za vstop v redovno skupnost. Določili so, da mora imeti vsaka provinca en samostan ali dva za noviciat. Primerne samostane in brate za tak samostan so skrbno iskali. Noviciat je pogosto potekal istočasno v dveh, včasih tudi v treh krajih. Na Slovenskem se od druge polovice 17. sto-

letja omenjajo taki samostani v Ljubljani, Kamniku, Nazarjah, Novem mestu, Brežicah in na Sveti Gori. Nekatere samostane so morali povečati prav zaradi večjega števila novincev, npr. v Ljubljani, Kamniku in Nazarjah. Ščasoma so Nazarje postale »prvo« noviciatsko mesto, Kamnik pa »drugo«.

Konec 19. stoletja (1880), ko smo bili še vključeni v Hrvatsko-kranjsko provinco sv. Križa, je bil noviciat na Trsatu in v Nazarjah. Na Trsatu so bili v tistem obdobju magistri: p. Bonaventura Sell, p. Marjan Širca in p. Alfonz Furlan v Nazarjah pa p. Atanazij Krajnik, p. Bazilij Dolinar in p. Albert Pinter. Nekateri so vodili noviciat več mandatov. Število novincev je nihalo. Tako je bilo npr. leta 1886 na Trsatu osem novincev, v Nazarjah pa so bili štirje.

Leta 1900 sta iz prvotne Hrvatsko-kranjske provinc nastali dve narodni provinci: hrvaška, provinca sv. Cirila in Metoda, in kranjska, provinca sv. Križa. Noviciat se s Trsata preseli na Sveto Goro, kjer pa je bil le dve leti. Leta 1902 je bilo šest novincev, magister pa je bil p. Nikolaj Traven. Že naslednje leto je bilo osem novincev, zato se je zaradi pomanjkanja prostorov leta 1903 noviciat preselil v Brežice. Magister je bil ponovno p. Alfonz Furlan, kateremu so sledili: p. Avgustin Čampa, p. Ambrož Remic, p. Emerik Landergott in p. Salezij Vodošek. Leta 1914, ko je bilo dvanajst novincev, je bil magister p. Kajetan Kogej, ki je to službo opravljal do smrti, leta 1935. Leta 1917 se je noviciat zaradi potresa iz Brežic preselil v Nazarje.

Leta 1927 se je zgodilo nekaj sprememb. V Kamniku je bila od leta 1915 v samostanu višja gimnazija za domače klerike. Leta 1927 pa so bili kleriki poslani v Maribor na državno klasično gimnazijo. Na njihovo mesto v Kamnik se je v pozni jeseni iz Nazarij preselil noviciat. Tedaj je bil med novinci tudi p. Benjamin Tomšič, poznejši provincial. Z novinci se je selil tudi magister p. Kajetan Kogej. Leta 1935/36 je v Kamniku opravil noviciat p. Bruno Korošak. Ko je p. Kajetan leta 1935 umrl, ga je nasledil p. Matej Vidmar (1935–1937), njemu pa je sledil p. Salezij Glavnik, ki je službo magistra opravljal v težkih časih druge svetovne vojne. Zadnja, ki sta v Kamniku opravila noviciat, sta bila p. Atanazij Kocijančič in p. Polikarp Brolih (1939/40). P. Pavel Krajnik je leta 1940 noviciat začel v Kamniku, končal pa ga je z obljubami leta 1941 na Trsatu, kamor se je noviciat moral umakniti pred nemško vojsko.

Sledilo je težko obdobje druge svetovne vojne. Čeprav noviciat zaradi nje ni bil prekinjen, pa so se novinci vmes, po kapitulaciji Italije jeseni leta 1943, pred partizanskim bombardiranjem umaknili v kartuzijo Pleterje in tam preživeli nekaj mesecev. Ker so bili izven naše skupnosti, so bile njihove obljube pozneje poveljavljene. Leta 1945 je p. Pij Goli končal noviciat, ni pa podatka, da bi kdo tega leta začel

noviciat. Noviciat so leta 1946 začeli p. Blaž Chemazar, p. Dominik Ploj in p. Evgen Ketiš. Službo magistra novincev pa je nastopil p. Karel Dijak, ki je to službo opravljal do leta 1966 v Novem mestu, po preselitvi noviciata na Kostanjevico pa jo je nadaljeval še do leta 1971.

V službi magistra so v istem samostanu sledili: p. Filip Rupnik (1971–1980), p. Anton Jerman (1980–1983) in p. Marko Novak (1983–1989). Potem se je noviciat preselil na Sveto Goro. Magister je postal p. Matej Papež (1989–1995), nato so mu sledili p. Stane Zore (1995–1998), p. Bernard Goličnik (1998–2004), ponovno p. Stane Zore (2004–2007), ponovno p. Bernard Goličnik (2007–2010) in p. Zdravko Jakop (2010).

p. Zdravko Jakop

Več o tem bo ponujeno v branje v doktorskem delu Jožeta Škofljanca, ki bo izšlo pri založbi Brat Frančišek.

KROJAČEVA OKROŽNICA

Najprej kar povem, da krojaški mojster iz Kamnika še naprej izdeluje habite za našo provinco in si kot upam nisva v konkurenci. Vsakdo lahko naroči habit, kjer mu je bližje ali ljubše ali bolj naglo, in to brez zamere. Oba imava isto vrsto blaga, tanjšo volno. Kot vas je že več bratov izrazilo željo, bo smiselno nakupiti še nekaj bolj »zimskega.«

Kdor je prezrl prvo okrožnico »Iz provincialne krojačnice«, naj prelista prejšnjo številko Poročil. Tokrat bi poleg zgodovinskega vpogleda (statistike) rad podelil z vami nekaj misli o vzdrževanju habitov.

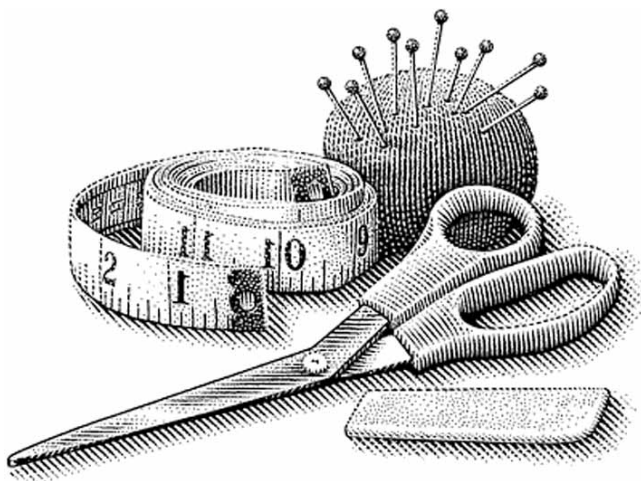
Koliko je novih habitov na leto?

Na podlagi delovodnega dnevnika brata Berarda za leta 1982–2007, ki nosi tudi žige in podpise provincialnih ekonomov, pridemo do letnega povprečja 12 novih habitov (na leto 5 do 23, skupno v 25-ih letih okrog 300). Seveda niso všteti habiti, ki so bili za naše brate morda narejeni pri drugih šiviljah in krojačih po domovini ali v svetu. Nekateri teh habitov pa so bili za brate drugih provinc. Vsak zapis ima vsaj ime brata, po večini tudi priimke, ponekod pa v oklepaju še status (novinec, klerik, provincial). Nekatera imena in priimki so zapisani v izgovarjavi ali celo v hudomušni obliki. Kot pripomba je pogosto pripisano, da je kdo od naročnikov blago prinesel sam. Čeprav lahko izračunamo v povprečju po en habit na brata vsakih sedem let, so nekateri bratje v teh četrto stoletja dobili sedem novih habitov, torej skoraj vsake tri leta oz. kdaj še pogosteje (žal ni navedeno, ali je šlo za skup osebni, redovniški in

duhovniških jubilejev, napad moljev ali druge potrebe). Včasih je kak zapis namenjen samo izdelavi nove kapuce. In zanimivost za tokrat: v nekaterih primerih je brat Berard naredil z enim habitom dve kapuci – verjetno zato, ker se kapuce enim bolj hitro obrabijo.

Obraba, krčenje in obdelost habita

Iz števila popravil in škode na oblekah ugotavljamo, da je blago, če je prava volna, bolj ko ne krhko. Namreč, vsaj nekaj let ima sintetika ob pravilnem vzdrževanju večjo odpornost. Je pa volna po splošnem prepričanju bolj udobna in zdrava. Seveda ima odločitev za bolj tanko in lahko blago tudi svojo ceno na manjši trpežnosti. Končno je veliko odvisno od intenzivnosti nošenja in vzdrževanja. Med nevšečnostmi sem, poleg obrabe roba kapuce, dolžine, zapestja, žepov in okrog pasu, doslej največkrat slišal za krčenje kapuce, končno pa tudi za bledenje blaga na soncu. K sreči se je večini teh nevšečnosti možno izogniti. Ene ublaži ali reši vsaj popravilo, vse pa se da preprečevati z večjo mero skrbnosti.

Obrabljeno dolžino se da znova zarobiti (posebej, če je dovolj dolga ali predolga in se je torej prej obrabila tudi zaradi drsanja po tleh) ali kar dobro popraviti oziroma preprečiti s prišitjem ščitnega traku, rob kapuce pa z drugo obrobo. Obrabljene žepe v notranjosti reši nova žepovina, žepne robove zunaj in površino okrog pasu pa bodisi krpanje, pošivanje ali kar odstranitev starih robov (žepov) na račun rahlega odvzema širine habita vse do tal. Kadar je blago sicer trpežno, lahko z obnovo takih »malenkosti« pridobimo skoraj podvojeno življenjsko dobo habita. Seveda pa je v tako popravilo vloženo tudi temu primerno veliko časa in truda.

Krčenje kapuce je sicer odvisno že od izbire polnila (po surovini, tehnologiji predenja in tkanja), predpriprave (blago za polnilo je najbolje prej oprati, da se skrči preden ga ukrojimo in všijemo v kapuco), lege pri krojenju (smeri niti osnove določajo čvrstost in razteznost tako med delom kot pozneje),

izbranih postopkov šivanja (smer pri gostem pošivanju kapuce, gostota in vrsta šivov) in obdelave med izdelavo (utrjevanje z likanjem s paro). Toda končno je po navadi pretirano krčenje posledica neprilagojenega vzdrževanja (posebej, če blago polnila ni bilo prej oprano), o čemer več v naslednjem poglavju.

Tudi glede obdelosti velja izrek: Raje preprečevati kot zdraviti. Sicer je pri enih materialih barva znatno bolj obstojna kot pri drugih. Škodo lahko povzroča vsako izpostavljanje soncu. Če pa je bil pri pranju uporabljen navaden (agresiven) detergent ali celo sredstva za odstranjevanje madežev, je škoda tem večja, saj se nemalokrat njihov podaljšani učinek kaže še dolgo po pranju – vsakokrat pod vplivom izpostavljenosti dnevni svetlobi. Za bledenje je ogrožen že habit, ki večino časa visi na obešalniku v svetli sobi, čeprav sonce ne posije naravnost nanj. Aha, skoraj bi pozabil na molje! Komur ne škoduje sivka ali kak drug odganjalec moljev, naj ga le uporablja v omari ali viseči vreči, kjer hrani habit. Kadar se molj dovolj »sprehodi« po volnenem oblačilu, ni več niti za v popravilo.

Navodila za vzdrževanje habita

Volnena površina se odziva kot nekaj živega. Kar škoduje vašim lasem, škoduje volnenemu habitu in obratno. Osebnost nisem naklonjen zgolj kemičnemu čiščenju, ampak zagovarjam previdno pranje v pralnem stroju (četudi ga opravijo v kemični čistilnici, a tudi doma se da s previdnostjo). Seveda je potem likanje s preprosto opremo doma bolj težavno, zato ga lahko zaupate čistilnici.

Najbolj pogoste tragične napake in njihove posledice pri vzdrževanju so:

zgolj kemično čiščenje s preparati (brizganje s topili in stisnjenim zrakom ali samo paro ter suho drgnjenje v čistilnih komorah potisne umazanijo globlje in načne vlakna);

pranje v vodi nad 30 stopinj (sproži mehansko sprijemanje, pretirano krčenje in naredi površino volnenih vlaken zelo ranljivo za razjede detergentov, kar pripomore k hitrejšemu drobljenju vlaken);

ožemanje (pospeši sprijemanje vlaken in krčenje) ... vroča voda + gnetenje sta postopka za izdelavo klobučevine in kompaktnega lovskega blaga oziroma materiala za redovne plašče, za habit pa sta uničujoča;

navadni detergenti in odstranjevalci madežev (vsebujejo volni škodljive agresivne sestavine);

sušilni stroj (učinek segretega zraka in gnetenja kot pri ožemanju doda k sprijemanju in krhkosti vlaken). Dovoljeni so samo detergenti za volno in svilo, a še to ne ceneni;

likanje pod neprilagojenimi pogoji (previsoka temperatura, predolgo pritiskanje, preveč dodane pare, nepotrebna dodana kemična sredstva prispevajo k uničevanju habita).

Včasih se čudim, kaj vse so eni habitu vendarle pre-

nesli! Prav tako nekatere moderne frizure. A čeprav se sprva ne vidi, se neprevidno čiščenje slednjič pokaže na izmučeni tkanini, ki začne izgubljati prvotni videz in obliko ali kar vse bolj razpadati. Sicer pa niti sam še zdaleč ne vem vsega o habitih in ima vsak brat svoje izkušnje z njimi. Vesel bom, kadar bo beseda nanesla nanje.

Krpanje in popravilo habita

Zakrpan habit ni sramota, raztrgan pa je lahko znak nemarnosti. Čim sem sešil nov habit zase, sem najslabšega zavrzel in drugega umaknil iz redne rabe, dober pa bo še za v potovalko na poletni dopust v koloniji. Spominjam se svojega prvega habita za leto preizkušnje v noviciatu, ki je bil po stari navedi rabljen. Žal je že po dveh mesecih skoraj razpadel, a ga je primorska šivilja spravila k sebi za nekaj naslednjih let. Mi ga vsaj ni bilo škoda nositi v najrazličnejših pogojih noviciata in klerikata. A moj prvi, rabljeni habit, me je vsaj v noviciatu ob vsakem oblačenju opominjal, da nisem »prvi za Frančiškom« in me napolnjeval z nekim spoštovanjem do predhodnikov. Pri zadnjih generacijah menda že za noviciat dobijo nov habit. Tako novince dobesedno prikrajšamo za doživetje tega, da »niso prvi na tej poti.« Ne nazadnje, v povprečju polovica novicijskih habitov v nekaj mesecih do nekaj letih ostane brez lastnika ... a to vprašanje ne sodi v domeno krojača, zato ga pustimo.

Končno, če imate odvečen habit, ga ponudite komu od mlajših, ki jih več izrabijo, ali ga prinesite meni s ponudbo »staro za novo«. Če je že preveč odslužen »za med ljudi,« ga še vedno rade sprejmejo sestre klarise za delovno obleko ali za krpanje drugih oblek. Hvaležne vam bodo.

Vsi pa ostanimo povezani v molitvi, oblečeni v ponižnost in bratsko ljubezen.

brat Tilen

LJUBLJANA – MARIJINO OZNANJENJE

(novice V in VI 2011)

Tako bi zgoščeno in središčno opisali življenje v našem centralnem samostanu: vsakodnevni utrip dela po različnih skupinah, v cerkvi pri oltarju in v spovednici, praznovanje v cerkvi in v bratstvu, različna srečanja, vodenje duhovnih obnov, predavanj zunaj samostana, pomoč po drugih župnijah, skrb za urejeno vsakodnevno molitveno in bratsko življenje, za redne samostanske duhovne obnove, skrb za starejšega brata, majhna popravila v samostanu in okolici, skrb za ohranjanje kulturne dediščine samostana in province, oskrba z informacijami iz provincialnega arhiva, priložnostno na-

stopanje po sredstvih družbenega obveščanja, načrtovanje novega urejanja cerkvenih stopnic, odprtje posebnega prostora za varstvo in druženje otrok med družinsko mašo v Slomškovi kapeli, končevanje obnavljanja fresk v eni od kapel, veselje nad cvetenjem v naši samostanski oazi, lepota okrašenih cerkve z doma gojenimi rožami skrbnega in delavnega br. Ksaverja, nova ureditev portala spletne strani župnije, veselo podeljevanje zakramentov katehumenom slovenske in albanske narodnosti,

utripanje med delom in rekreacijo, nadvse vesel in zadovoljen sprejem p. Metoda O., našega brata v službi Slovencem v Lemontu, slovo od enega brata klerika, ki nas je zapustil, izpitna vročica med kleriki, pripravljanje študijskega potovanja in učenja angleščine nekaterih bratov klerikov v ZDA, načrtujemo čas med počitnicami, pričakujemo vrnitev odsotnega brata po končanem akademskem letu in obisk našega misijonarja p. Milana K...

Po priporočilu p. provinciala po kosilu molimo molitev "O presveta družina" in ob petkih prebiramo med drugimi spisi, ki jih redno beremo, tudi Generalne konstitucije.

S pogledom v prihodnost pa smo se na samostanskem kapitlju odločili s posojilom pomagati našim bratom pri obnovi fasade župnijske cerkve v Mariboru. Razmišljamo pa tudi o resnejši in novo namembni prenovi samostanske kleti.

Nekdanji šivalnici bomo dali bolj urejeno namembnost. Prvi del šivalnice bo postal prostor za založbo in bo oddeljen od drugega dela.

Zaradi nezaželenih dogodkov, ki se dogajajo pred evharistično kapelo (nered, onesnaževanje, početje, ki mejijo na onečaščenje), razmišljamo o tem, da evharistično kapelo trajno zapremo in najdemo novo obliko celodnevnega čaščenja v eni od kapel v cerkvi.

To so notranji in zunanji vzgibi in dogodki, v katerih vsakodnevno, tedensko in mesečno utripamo v samostanu in v klerikatu.

Družni nas vera, molitev, ljubezen, veselje, mirno življenje in dobro vzdušje, še zlasti pri skupnih obedih.

Tako »utripamo« na Tromostovju in vas vabimo, da se nam po možnosti pridružite in občutite središčno lego našega samostana v Ljubljani, prestolnici mnogih prireditev, živahnosti in vsakodnevnega hrupa. Dobrodošli med dobrimi ljudmi.

P. Pepi

Iz „skrajnega“ zahoda naše 20 let stare domovine

Po listanju po zadnjih dveh številkah naših Poročil bralec ugotovi, da ni bilo iz zahoda naše province nič novic, saj ni nobenega zapisa. Kdo je za to kriv? Krivcev je več, odkrije pa naj jih provincialni detektiv... V želji, da bralce v tokratnih Poročilih o dogajanju obvestim, sem se odločil, da na kratko poročam o dogajanju pri nas, več pa najdete na 3 x dvojni w in potem naprej, na elektronskem naslovu samostana Kostanjevica in župnije Nova Gorica - Kapela.

Prišel bom z adventom, torej decembrom 2010:

december 2010

- Miklavž ni pozabil obiskati pridnih otrok in starostnikov v našem domu za ostarele v Novi Gorici;

- načrtovali in postavili smo „zgodovinske jaslice“, ki so predstavljale procesijo 6. bratov, ki so pred 200 leti, 6. 1. 1811 v procesiji prišli na Kostanjevico; odziv na postavitve je bil zelo lep;

januar 2011

- slovesno smo praznovali 200-letnico prihoda Frančiškovih bratov na Kostanjeviški hribček: v samostanki dvorani je bilo predstavljeno lepo in izčrpno predavanje o frančiškanih na Goriškem, v četrtek na praznik Svetih kraljev, 6. 1. je bila procesija ob 200-letnici prihoda Frančiškovih bratov na Kostanjevico, po njej je bila v cerkvi sv. maša, ki jo je daroval goriški nadškof Dino de Antoni; v soboto je bil odkrit spomenik p. Stanislavu Škrabcu na Erjavčevi ulici v Novi Gorici, po odkritju pa smo obhajali sv. mašo v spomin p. Stanislavu, ki jo je daroval provincial p. Stane Zore; v nedeljo, 9. januarja je koprski škof daroval sveto mašo v zahvalo za vse prejete milosti;

- statistično je bilo ugotovljeno, da je bilo v naši cerkvi v letu 2010 krščenih 23 novokrščencev, poročenih 7 parov in pokopanih 32 rajnih;

- otroški zborček je sodeloval pri živih jaslicah v Postojnski jami in na izletu smo si ogledali jaslice na Rakeku, v Cerknici, Novi Štifti, obiskali Škrabčevo Hrovačo in nazaj grede še „privatne“ jaslice v Postojni;

- mladi in pevke so obiskali Varstveno delovni center in otroke v Stari Gori – zadovoljstvo in hvaležnost je bila obojestranska;

- ob nedelji Svetega pisma je bila postavljena svetopisemska razstava pod naslovom Sveto pismo za vse generacije;

- 2.2. je škof Metod maševal ob dnevu posvečenega življenja ob srečanju redovnikov in redovnic koprške škofije;
- po božično novoletnem vzdušju je nastalo zatišje; v februarju so prvoobhajanci, otroci 3. razreda, prvič pristopili k sveti spovedi;

marec in april 2011

- čas med svečnico in veliko nočjo je bil letos precej dolg; otroški zborček in mladi so pripravili lep večer za starše ob 25. marcu, otroci so s katehistinjami izdelali zelo lepe košarice, v katere je bil položen razrezan barvni papir in čokoladna jajčka, ki so jih potem sodelavci župnijske Karitas razdeli med bolne in ostarele o naši župniji;
- na cvetno soboto se je na Kostanjevici odvijal škofijski dan mladih pod naslovom SI UPAS?; bilo je zelo prisrčno in doživeto;
- birmanci so bili s katehetom p. Krizostomom na 2. duhovnem vikendu na Sveti Gori, ki sta ga vodili dve sestri iz družbe Hčera Marije Pomočnice z Bleda;

maj 2011

- mesec, ki je vedno poln dogodkov: pričeli smo ga z žegnanjem 1. maja, saj je Bela nedelja letos padla na ta datum; slovesno mašo je vodil svetogorski gvardijan in rektor p. Bogdan, po maši je sledilo druženje pred cerkvijo;
- v soboto, 14. je bil praznik sv. birme (32 birmancev);
- v nedeljo, 15. maja je 7 zakonskih parov obhajalo zahvalno sv. mašo ob zakonski jubilejih;
- v nedeljo 22. maja je bilo prvo sveto obhajilo 24 prvoobhajancev; slovesnost je bila spet nekaj posebnega, saj so starši zelo pridno sodelovali in udeležili idejo našega umetnika ter v cerkev postavili cel latnik in na njega obesili grozde iz „kinder“ jajčk, listi trte pa so bili izrezani iz tiskarskih plošč, torej mešanica naravne trte in vsakdanje plastike; malo nenavadno in čudno, vendar če človek pogleda s pravimi očmi, lahko v tej postavitvi vidi veliko simbolike: vinska trta in zrelo grozdje, sodelovanje staršev in praznik za otroke;

- na zadnjo nedeljo v maju smo poromali kot župnija na Sveto Goro, postaje križevega posta so pripravile skupine v župniji na temo leta krščanske dobrodelnosti in solidarnosti;

- meseca majnika smo pričeli uradno zbirati za 22 novih klopi v naši cerkvi (v enem mesecu smo preko sponzorjev in posameznikov zbrali polovico vseh sredstev!)
- maja je Kostanjevico je obiskalo veliko ljudi zaradi cvetočih bourbonk in naše grobnice Borubonov;

junij 2011

- skupaj z župnijo Kromberk (vsaka župnija je imela svoj avtobus!) smo poromali v Madona della Corona in Verono;

- veroučenci 8. in 9. razreda, letošnji birmanci, so prejeli spričevala in diplome ob koncu osnovnošolskega verouka (eden je izjavil: „Vidimo se naslednje leto za Veliko noč“... Pa še resnico je povedal!!!);

- biblična skupina in skupina Karitas je v nedeljo popoldan, 5. 6. poromala na Banjško planoto: Čepovan, Lokovec (rojstni kraj škofa Metoda in stalna razstava o njem v župnišču v Lokovcu) in Banjšice;

- dekliški zbor je pripravil lep večer ob 1. godovnem dnevu bl. Alojzija Grozdeta (27.5.) in potem še zaključni večer 12. pesmimi skupine Emanuel ob koncu katehetskega leta 2010/11;

- na drugo nedeljo v juniju smo izrekli Bogu zahvalo za letošnje veroučno leto ter izvedli 9. srečelov ob 9. župnijskem pikniku, ki smo ga, navkljub slabemu vremenu dopoldan, lepo praznovali v Prilesju pri Plavah v nedeljo, 19. junija - udeležilo se ga je preko 100 ljudi; izkupiček srečelova in tombole na pikniku je šel za novo klop v naši cerkvi.

Ob vsem dogajanju v župniji se je na Kostanjevici dogajalo še marsikaj, kar se ne da popisati in opisati. Mnogi ste videli, da je na našem hribčku lepo ob dnevu province 25. maja. Prav na dan pisanja tega prispevka je bila izkopana luknja za novo razgledno dvigalo na severnem delu samostana. Naj ta zapis prispeva k pestrem mozaiku našega pastoralnega in zgodovinskega delovanja po naših župnijah in samostanih.

Mir in dobro!

p. Krizostom

Novice s Svete Gore

Kljub letošnji pozni Veliki noči, imamo vtis, da se Božič in Velika noč za roke držita. Hvala Bogu, za las smo ubežali hudi grožnji: »Kadar Veliko noč bo Marko dal, Anton Padovanski binkoštoval in Janez molil svet' Telo kleče: tedaj bo vpil ves svet gorje!« Čas je simbol nepopustljive oblasti narave nad člo-

vekom. Kmetje bi rekli, prva košnja je za nami, pred nami pa že žetev.

Ko smo pospravljali jaslice in zaprli razstavo jaslic, smo že razmišljali, kako organizirati pobožnost križevega pota, kako pripraviti razstavo pirhov, kateri bo sledila še razstava o nadškofu Alojzu Šuštarju, ki je vodil krajevno Cerkev v prelomnem času in se je s svojim prizadevanjem za vedno vpisal v slovensko zgodovino.

K pripravi praznikov pa spada tudi generalno čiščenje cerkve in okolice - grmovje se razraste, smeti pa so itak neminljive. Pozornosti je bil tudi Marijanski muzej, zidarji pa so naredili klančino v atriju, da bodo invalidi imeli lažji in krajši dostop do WC-ja.

Vrstili so se romarji, razne skupine, veroučenci in njihovi starši iz bližnjih župnij, ki so se pripravljali na birmo. Iz vrhniške dekanije se je pripeljalo kar dvanajst avtobusov romarjev. Pa gasilci in mnogi drugi obiskovalci. Srečanje dveh škofij (Goric) je že tradicionalno razen, da sta jo tokrat vodila dva poslavlajoča se škofa. Obhajali smo tudi 60-letnico vrnitve Milostne podobe na Sveto Goro (8. april 1951), da je napis nad vhodom v cerkev še vedno resničen: »In spet stojim na gori kakor prej«. Družinski center je končan in je dobil uporabno dovoljenje oziroma prestal primopredajo, v jeseni pa naj bi zaživel v funkciji, kot je bilo zamišljeno in načrtovano.

Zdaj pa smo z mislijo že pri biserni maši našega p. Pavla, ki se tega jubileja opravičeno veseli in mi z njim. Več novic boste našli v Svetogorski kraljici.

P. Z.

Novo mesto

Današnje poročilo bo moralo biti malo daljše, ker me je za prejšnjo številko povozil koledar. Zato moramo začeti opis ob koncu prejšnjega koledarskega leta. Sredi decembra se je od nas poslovil br. Alfonz. Postavili smo jaslice in se veselili božično novoletnih praznikov. Ob koncu meseca januarja so prvoobhajanci odšli na vikend in prvo spoved na Sveto Goro. Naslednja točka, ki se mora zapisati v to poročilo je Lurška devetdnevica v letu dobrodelnosti in solidarnosti nosi naslov Nosite bremena drug drugemu (Gal 6,2). Letošnji govorniki so bili: v sredo, 2. februarja: p. Peter Lavrih: Bodi usmiljeni Samaritan! Naslednji dan g. Klavdio Peterca: Dan za dnem so se enodušno in vztrajno zbirali v templju... V petek, 4. februarja, je bil z nami p. Ambrož Mušič: Sv. Elizabeta Ogrska, usmiljena mati ubogih. Naslednji naš gost je bil prof. dr. p. Miran Špelič: Revež in bogataš - drug drugemu luč. Po maši je imel tudi predavanje s temo Rojstvo cerkve - naše rojstvo. V nedeljo je bil z nami g. Peter Kokotec: Uboge imate namreč vedno med seboj, in kadar hočete, jim lahko dobro storite. V ponedeljek, 7. februarja je maševal g. Janez Jeromen: Križ - Božja moč na poti rešitve. Po maši je bil

v cerkvi slavlilni večer, ki so ga s pesmijo in molitvijo oblikovala mladinska glasbena skupina iz Mirne Peči. Na državni kulturni praznik je bil gost p. Andrej Pollak, novomašnik: Bratje, dokler imamo čas, delajmo dobro! V sredo, 9. februarja: p. Tomaž Hočvar: Svetost ni razkošje za redke; v četrtek, 10. februarja: mons. Miro Šlibar: Bolan sem bil in ste me obiskali. Zaključek v petek je vodil pomožni škof ljubljanske nadškofije, mons. dr. Anton Jamnik: Nosite bremena drug drugemu. Po maši smo zapeli litanije in imeli procesijo s kipom lurške matere Božje in lučkami. Potem je bil patrocinijski v bolnišnični kapeli, ki ga je vodil novomeški škof g. Andrej Glavan.

Konec meseca marca so birmanci odšli na drugi duhovni vikend na Sveto Goro, kjer so se pripravljali na odgovorno življenje. Prejem zakramenta svete birme pa smo imeli na velikonočni ponedeljek ob 11.30.

V soboto, 9. aprila, je bilo pri nas slovesno, ker smo obhajali 20 letnico ustanovitve naše župnijske Karitas. Ob tej priložnosti je bil tudi občni zbor. Vsak pa je prejel brošuro o delovanju naše Karitas in skodelico z logotipom Karitas.

V nedeljo popoldne smo imeli župnijski križev pot iz Velikega Slatnika na Potov vrh. Udeležba je bila lepa in postaje, ki so jih pripravile družine same, so bile zelo nagovornjive.

Na cvetno soboto popoldne je bilo srečanje za bolne in ostarele iz naše župnije in občestva. Vsak starejši udeleženec je prejel kvačkani nagelj, ki so jih pripravile gospe iz skupine ročna dela. Po maši je sledilo družabno srečanje v naši obednici. Letos je program pripravilo nekaj mladih iz dramske skupine pod vodstvom s. Marjete Fajdiga ND in trije harmonikaši. Bilo je veselo.

Potem pa smo vstopili v veliki teden, ki je bil lep in pretresljiv. Tudi obisk je bil zelo lep. V vstajenjski procesiji pa je prvič poromala tudi bandera sv. Lenarta, pa tudi ostale tri so bile prenovljene. Ker se je velika noč držala že prvomajskih počitnic, je bilo v tem tednu župnijsko romanje v Lurd. Ko so se romarji vrnili v noči na belo nedeljo, smo na belo nedeljo imeli tudi zakonske jubileje. Tako se je letos pričel šmarnični mesec. Eno izmed sobot imamo rezervirano za stanovsko romanje mož in fantov. Letos so šli v Olimje in Maribor, kjer so si ogledali znano klet.

V nedeljo 8. maja pa je potekal na našem samostanskem vrtu festival družin. Ta dan namenimo kot zahvalo staršem, ki jo pripravi dramska skupina, otroški pevski zbor in posamezniki. Začnemo z mašo ob 10. uri, potem pa sledi igra in recitacije na vrtu. Na koncu pa sledi kosilo za vse.

Naslednjo nedeljo smo imeli slovesnost prvega svetega obhajila.

Prvo soboto v mesecu juniju smo poromali s sosednjo šmihelsko župnijo na šmarnično romanje v Brestanico. Tja smo se odpeljali z vlakom in poromali v slovenski Lurd. Naslednji dan pa smo razdelili veroučna spričevala in se Bogu zahvalili za pastoralno leto, ki je minilo. Ko smo se že veselili počitnic, pa nam je narava naredila nekaj skrbi in

stroškov. Na prvi petek nam je malo pred četrto popoldne strela udarila v zvonik in uničila precej elektronike, ki smo jo potem počasi nadomeščali in zamenjevali. Če si kdo želi več videti v slikah, potem pojdite na naše spletne strani. V upanju na mirne dopuste in počitnice vas lepo pozdravljamo

br. Tadej Inglič

Nova Štifta na Dolenjskem

Novice so, a za marsikoga le prebujajnje nečesa, kar je Nova Štifta že imela...

a) Ne le klerikiat, tudi marsikdo od znancev in prijateljev bratov z Brinovega hriba, se je veselil in si sladil življenje z medom iz tega kraja. Dolga leta, po boleznih in izumrtju čebel, je bil čebelnjak prazen. Letos pa so same čebele 'zvedele' za to in so si osvojile prazne prostore. Prijatelj teh 'dobrotnikov' je z enim panjem obogatil prvo skupino in predstojnik, brat Marijan, se je s polno paro lotil študija o čebelarstvu. Poleg lip je tudi drugega cvetja dovolj in vse kaže, da bomo imeli medu kot nekdanj, in tudi za 'čaj v deževnem vremenu' ne bo manjkalo, le lonček naj bi vsak prinesel s seboj..

b) Hlev je sicer prazen, a naša polja - vse košenine - bodo počistili konji in koze, ki se pasejo.

c) Lepoto naše okolice popestrijo medvedi. Brat Marijan je le kakih sto metrov pod hišo srečal medvedjo družino, mater medvedko in njene tri 'otroke', ki so se igrali na cesti. Ko je zagledala avtomobil, se je dvignila pokonci (isto je napravil tudi eden njenih malih, a se je, nevedč tega ravnanja, prekucnil). Ker marsikdaj pozabljamo, da zgledi vlečejo, so se 'otroci' kar naprej igrali na cesti, dokler jih ni mati medvedka s klofuto spravila k pameti. Star način vzgoje je še vedno rodi uspehe.

d) Bližamo se slovesnostim, ki bodo v tem letu. Četudi zgodovina priča, da je bila na Brinovem hribu mala cerkva že pred približno 590-imi leti, bomo slavili le 370 letnico začetka gradnje današnje baročne cerkve Marije vnebovzete. Če Bog da, bo to jubilejno veselje z nami slavil ljubljanski nadškof in metropolit Anton STRES.

Kakor vedno, bo na predvečer ob 20.00 vodil bogoslužje s procesijo novomašnik. Letos bo naš gost g. Anton GRM SDB z Dobrega Polja. Sledilo bo celonočno češčenje Najsvetejšega, kakor vsak leto; sledile bodo sv. maše ob 6.00, 10.00, ob 12.00 in popoldne ob 16. s procesijo. Kakor večerna, tako bo zunaj pod šotorom ob 10.00 in zaključna s procesijo popoldne.

V upanju na veselo svidenje pozdravlja

brata Marijan in Filip ofm

ŠPORT IN KRŠČANSKO ŽIVLJENJE

Šport je del naše vsakdanje resničnosti in ima kot tak dober ali pa tudi slab vpliv. Zato so italijanski škofje že pred leti (1995) izdali neke vrste pastoralno 'navodilo' z naslovom Šport in krščansko življenje. Slovenci smo ga dobili v prevodu leta 2008 (Cerkveni dokumenti, številka 120).

Čemu je športu namenjena taka pozornost? »Šport mora zopet pridobiti status šole za pravičnost, prijateljstvo in radodarnost ..., čemur pa komercialni vidik športa nasprotuje. Enormne vsote denarja, ki se danes gibljejo v športu, že presegajo poštenje in dober okus ...« Morda neradi priznamo, da se je šport spridil in se je njegov prvotni namen (Mens sana in corpore sano.) skomercializiral, zabrisal in zbledel. »Velika trgovina in veliki šport skrbita le za denarni interes in lasten prestiž. Trgovina močno izrablja verske praznike, zadnje čase tudi šport in ne spoštuje več dni, ki so verniku sveti. Na cvetno nedeljo so bile športne tekme, podobno na veliki petek in veliko soboto. Formule 1 na veliko noč nihče ne ustavi. Kakšno češčenje boga-denarja!« (Naš vestnik, Trst, april 2008).

Stanje v športu je odraz stanja današnje družbe! Vse od antike sta bila igra in šport povezana s praznovanjem in praznikom, zato ni čudno, če je danes nekaterim šport nadomestilo za liturgijo. Gre za novodobno (para-, kvazi-) bogoslužje. Prišli smo tako daleč, da pozabljamo na temeljno razliko, da je namreč liturgija resničnost, medtem ko je šport le igra, predstava, spektakel. Seveda so še drugi odkloni, npr.: šport lahko neguje lokalpatriotizem, lahko pa tudi razpihuje nacionalizem in rasizem. Koliko je trgovanja s športniki! Koliko je tudi različnih omam! Pred mnogimi leti mi je mlad mož priznal: »Veš, pili smo: če smo zmagali, smo pili od veselja; če smo zgubili, pa od besa in jeze!« Zmaga mnogim stopi v glavo, ker ga kujejo v zvezde, ko je poražen, pa postane grešni kozel. Kadar tekmovalec zmaga, si zasluge lastita oba s trenerjem, ko gre slabo, pa mora nositi težo bremena sam. Slavko Suhadolc je zapisal: »... Menim, da so razna tekmovanja v glavnem sredstva za spodbujanje nizkotnih nagonov in bi jih že zaradi tega ne smeli imenovati 'športni dogodki'.« Športna »specializacija« lahko naredi ose-

bo ozko, saj nehote sledi športu, pa še to le svoji zvrsti športa. Vse drugo lahko postane zanj nezanimivo. Poleg tega šport zahteva veliko časa, zaposli vso družino, pobere denar in - sledi razočaranje, še posebej, če so bila pričakovanja velika. Že apostol Pavel je vedel za to možnost: »Ali ne veste, da tisti, ki v tekališču tekajo, sicer vsi tečejo, pa le eden dobi (minljiv venec) nagrado« (1 Kor 9,24).

Kako uskladiti šport in versko življenje (verouk in nedeljsko bogoslužje)? Kateheti bi rekli: težko! Verouk je običajno eno uro na teden. Katehet, ki želi učence kaj naučiti, ni vesel, če učenec kar redno zamuja ure ali pa jih »skrajša« zaradi treninga. Otrok, ki ima za sabo ali pred sabo tekmo, je pri pouku le fizično navzoč, sicer pa so njegove misli pri športu. Podobno je v nedeljo. Kam grem: na trening ali k maši? Večkrat je v to vključena kar cela družina, saj je treba za svojega športnika vendarle navijati. Potem je treba še pri kosilu v pogovoru premleti dobro ali slabo tekmo. Športnik rad bere ali posluša športna poročila, manj pa o kulturi, knjižnih novostih itd. Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce! Nekateri verni starši se zelo potrudijo, da otroka spravijo do birme. Mnogim to ne uspe. Pa tudi tisti, ki so bili pri birmi, dajo verskemu pouku in nedeljski maši kaj radi slovo.

Najbrž pisatelj Alojz Rebula misli na to in šteje šport za nevarnost veri. »Šlo bo za to, da v človeku ugašne misel na Boga, vsaka želja, po transcendenci ... K temu najbolj prispeva potrošništvo, kult tehnike in športa ...« (Družina, 20. dec. 2010). Sam bi med nevarnosti dodal versko neznanje. Teorija brez prakse se hitro pozabi.

Kljub temu, da je težko združiti vrhunski šport in versko življenje, športa kot takega, ki ga razsodno gojimo, ne bomo odklanjali, pač pa združevali »prijetno in koristno« (dulce et utile). Postavimo lestvico vrednot; kolesarimo in vrtnarimo, a pojdemo prej k maši, da bo potem čas za kosilo in še za popoldanski sprehod v gozd ali za vzpon na kakšen hrib; morda je maša pri kakšni kapeli v hribih; morda pa gremo v domačo cerkev kar peš. Zvečer bomo zadovoljni, ker bomo storili nekaj za svojo dušo in telo. Žal je posebej med mladimi veliko takih, ki samo sedijo pred ekrani, nekateri pa morda gredo od ekrana še v kakšno zaprašeno dvorano itd. Premalo cenimo naravo! Glasbenik Dalibor Miklavčič o

naravi takole razmišlja. »Tako je spokojna, da lahko spremljam šume vetra v oddaljenih gozdovih ... Narava me neposredno nagovarja ... in ko na jutranjem teku ob poti dva tedna zapored gledam rožo, kako raste, se mi odpre razumevanje veselja. Ob večerih včasih poležavam na bližnjem travniku in le gledam zvezde ...« Ne zanemarimo ob vseh dejavnostih lepote, po kateri naša duša hrepeni in je je okrog nas kljub vsemu še vedno veliko.

P. Zdravko Jakop

SOSEDSKA (NE)POMOČ

Sosedska (prijateljska) pomoč je ogrožena, kolikor je še sploh ostalo. Nekoč se je dobesedno dogajalo po evangelijskih besedah: »Sosed, posodi mi pol hleba kruha, gosti so prišli, pa nimam kaj pred njih postaviti, posodi mi vžigalice ...« To je bila splošna praksa. Isto je veljalo za kmečka opravila, kot so bila košnja, žetev, mlačev, pri katerih so si ljudje zmeraj pomagali. Nobenega dvoma ni, da je bila velika večina slovenskih hiš zgrajena s pomočjo sosedov in prijateljev. Saj drugače ni bilo mogoče! Kako naj bi povprečen slovenski kmet ali delavec zgradil hišo? Kako pa bo v prihodnje? Kakšno plačo ali dediščino bi moral imeti človek, da bi kupil zemljišče in načrte ter plačal vse komunalne priključke, takse, material, potem pa začel graditi oziroma bi mu gradbeno podjetje zgradilo hišo in mu vročilo ključ?!

Nekoč je šlo počasi. Poiskal ali podedoval si zemljišče in potem si vse uredil po redni službi, izkopal temelje in opravil vsa druga pripravljala dela.

Sam se spominjam, kako sem leta 1973 kot bogoslovec nekaj tednov delal v Kölnu pri neki avtomobilskem podjetju skupaj z nekim redno zaposlenim delavcem, ki se je prav tedaj pripravljal na gradnjo vikend hiše. Prosil me je za pomoč in obljubil pla-

čilo. Vendar tistega plačila še danes nisem videl. Nameraval sem si kupiti pisalni stroj, zaradi tega sem tudi šel delat! Nemški sodelavec je za gradnjo izkoristil vse praznike in nedelje, saj je bil v dragem najemniškem stanovanju. Seveda je moral kupiti material, nato je bilo treba poiskati zidarje, tesarje, inštalaterje ... Ko je hiša končno imela streho, pa je kar lep čas čakala, da se je zopet nabralo dovolj »cvenka« za dokončanje.

Sosedska pomoč je prišla posebej prav, kadar je bil čas za vlivanje plošče, saj je moralo biti to delo v enem dnevu v paketu končano. Po napornem dnevu so malo praznovali, zapeli in si obljubili: »Ko boš ti potreboval pomoč, kar povej, radi bomo prišli pomagat.« Gradnja doma je potekala po gradbenih fazah in s časovnimi presledki – kakor je pač kdo zmoget.

In danes? Zakonodaja te možnosti ne dopušča več. Le kdo od povprečnih Slovencev, tistih, ki so si morali z lastnimi rokami prigarati potreben denar, si bo lahko privoščil in najel drago gradbeno podjetje s podizvajalci in plačal vse stroške? Ali bo lahko podjetje gradilo po fazah s presledki? Kako skleniti pogodbo, da bo res veljala? Če je več obrtnikov, se običajno izgovarjajo drug na drugega. Velikokrat je delo narejeno neodgovorno in površno, celo nestrokovno, da se že po nekaj mesecih pokažejo pomanjkljivosti in so zelo hitro potrebna nujna popravila. Če delo izvaja več različnih služb, je položaj še bolj zapleten, ker noče nihče prevzeti odgovornosti, investitor pa naj bi kljub temu plačal.

Vse kaže, da bodo z novimi določbami prizadeti preprosti ljudje, ki so leta in leta garali, da so končno prišli do svoje hišice, in si nikoli niso mogli privoščiti dragega letovanja v tujini in drugih luksuznih dobrin. »Oj hišica očetova, Bog živi te ...«, pa tudi vse tiste dobre prijatelje in sosede, ki so jo pomagali zgraditi!

p. Zdravko Jakop

delo brez teh premorov, a njihova plačila ni zato nič večja. Delajo in naredijo več od kadilcev, plačani so enako.

Sistemska rešitev bi bila edini pravi odgovor. Že pri kadrovanju bi morali imeti nekadilci prednost pred kadilci. Kajti delodajalcu mora biti jasno, če nima uvedenega drugega hišnega reda, da si bodo kadilci svojo pravico do odmorov jemali kot samoumevno, ker jim pripada, saj so vendar kadilci. So odvisniki, zato jih bo težko zadrževati med štirimi stenami samo s premorom za malico. Kot že rečeno, ne zanima me režim v podjetjih. Vendar pa me kot davkoplačevalko zanima, zakaj se javni denar troši negospodarno tudi za kadilske odmore, ki so plačani s proračunskim denarjem.

Tolerantnost je v redu. Če je delodajalec toleranten do kadilcev, prav. Ali je toleranten tudi do nekadilcev? Ura in dvajset minut je lep del delovnega dne. Nekadilci lahko obišče frizerja, kozmetičarko, fitnes, gre po nakupih, skoči na dopoldansko govorilno uro za svojega otroka ali opravi katere koli opravke po svoji izbiri. In tudi če sem pretiravala z eno uro in dvajset minut, tudi če je le polovica od tega, je še vedno štirideset minut dodatnega »službenega« časa, ki nekaterim pripada, drugim pa ne. Naj bodo merila enaka za vse.

Ksenija K. Conič, Ljubljana

Najprej štal'ca, pol pa krav'ca

Minuli prazniki so bili v znamenju božiča. In moram reči, da letos pri nas doma ni bilo tako hektično. Z mano sva že en teden prej spekli potico in piskote, tako da je bilo vse

nared za veliki dan. Na večerjo sem povabila tudi slepega prijatelja, ki bi drugače božič preživel sam, in imeli smo se prav lepo. Jedli smo, peli, poslušali glasbo in se obdarovali. Tako kot se za božič spodobi. In potem smo šli tudi k polnočnici. Že od nekdaj mi je bilo v veliko veselje doživljati božič in polnočna maša je bila vedno mistično doživetje, orkester, sveče in lepe besede. Božanje duše.

Letos smo se odpravili k sv. Frančišku v Šiški. Že samo vzdušje je bilo imenitno. V tišini smo opazovali projekcije iz življenja Marije in Jožefa, ki sta bila pravzaprav povprečen par, in gledali, kako sta se spoznala, zaljubila, poročila in imela otroke. Prav vse človeško. A hkrati tudi sveto. Ker družina je sveta. To je svet, blagoslovljen prostor, v katerega vstopam in je božji dar. Naše največje bogastvo in neizmerno veselje. Nič se ne more primerjati s tem, ne fakultete, ne kariera in ne denar. Spomnila sem se na dva para, ki sta letos postala družini, in pomislila, kako drugače, kako lepše doživljata božič. Kakšno veselje se jim je zgodilo. In potem sem pomislila na naju: kaj naju vse čaka na poti. Zdi se mi, da sva tudi midva prehodila dolgo pot na kameli tako kot Jožef in Marija in da sva že rahlo utrujena od tega prosjačenja za prostor, kjer bi lahko prespala. A na koncu sveto družino odreši skromno bivališče, štalica. Malce v smeju sem pomislila, ali morda ne bova tudi midva na koncu morala prespati v kakšni štali, ker ne bova našla stanovanja.

Mlad par, ki hodi že pet let, goji ljubezen, strast, sočutje, išče svojo pot, se postavlja na noge, išče svobodo. Kje so zdaj tisti ministri, ki so obljubili, da bodo po-

skrbeli za mlade družine? Kam so skrili svoje obljube? Zakaj se dogajajo Celovski dvori? Zakaj gradbeni lobi še vedno skrbijo za to, da cene stanovanj ostajajo previsoke in za veliko večino ljudi ob takšni krizi nedostopne? Jožef in Marija sta upala, zato tudi sama ne bom obupala, čeprav me čaka še mnogo izzivov. Diplomata, iskanje službe, stanovanja, otroci. Kakor tudi mnoge moje vrstnike. Mojo generacijo. Ki pa ime dve možnosti: ali se bo zapila in izgubila v depresiji ali pa bo postala generacija ljubezni in sočutja, ki ustvarja na novo.

S fantom sva že pomislila, kako bi tudi drugim lahko pomagala priti do stanovanja, in prišla na genialno idejo: če bi vsak Slovenec prispeval vsaj 0,20 evra na mesec, bi vsak lahko imel stanovanje. Mi mladi pa bi se lahko tudi povezali med sabo. Razmišljala sem o ustanovitvi Fundacije za mlade družine, neodvisne, nevladne organizacije, ki bi jo sestavljali mladi prostovoljci in zbirali prispevke za mlade družine, ki ne morejo priti do stanovanja. Dragi moji, ugotovili smo že, da nam država na žalost ne bo pomagala, ampak si moramo sami. Sami državljanji moramo aktivno ukrepati za spremembe in za boljši jutri. Smo odgovorni, mladi in inteligentni. Na nas stoji svet. In smo sposobni kaj takega izpeljati. Kajti takšne probleme moramo reševati skupaj, globalno in ne vsak zase. Še bolj pomembno pa je, da se povežemo, si pomagamo paziti otroke, jih instruirati, se pogovarjati o vzgoji in učiti drug od drugega. Ta svet je lahko lepši za vse. Ta svet je lahko svet.

Anja Bukovec, Ljubljana

Delo - priloga Ona, 11. 01. 2011 (Odmevi)

Franciscans' rich tradition of pastoral ministry to the Slovenian Catholic Community

Virginia Knight

This year marks 60 years of the Slovenian Franciscan fathers' ministry to Slovenian migrants to Australia. Established in 1969 by Fr Valerian Jenko OFM, St Raphael's Slovenian Mission in Merrylands is both a spiritual and cultural centre for the Slovenian community in Sydney and beyond.

The current rector, Fr Darko Znidarsic OFM, travels vast distances in his ministry, meeting the needs of not just the local Slovenian community in Merrylands, but across the country.

Fr Darko was born on 23 September 1967 in Trzin, Slovenia. Ordained in 1994 he served as assistant priest and parish priest in a number of parishes in Slovenia before coming to Australia in November 2005.

In addition to celebrating Mass in the Slovenian language at the Merrylands mission and other nearby diocesan churches, Fr Darko and Fr Valerian travel on a regular basis, visiting Wollongong fortnightly, Canberra once a month, Newcastle when there is a 5th Sunday in the month, Brisbane every few months,

community. "I was visiting the people in these camps, and we had Masses for Slovenian people in Australian churches," Fr Valerian said. "We thought that if we had our own centre, we could have liturgies in the Slovenian language."

With the permission of Cardinal Gilroy, and with the cooperation of the four surrounding parishes, Fr Valerian set about locating and purchasing a church at the most central point for the community. This was a disused Presbyterian Church in Merrylands.

The present church was built around the old existing framework, which was later dismantled when the new building was completed. The new church was blessed on 14 January 1973 by Bishop Stanislav Lenic, Auxiliary Bishop of Ljubljana, Slovenia.

Today people travel from all over Sydney to join in the celebration of Mass in Slovenian at St Raphael's Mission in Merrylands. There is also a large transient population of friends and relatives from interstate or people on holiday from Slovenia or other parts of the world.

Wherever possible Fr Darko and Fr Valerian like to assist in special sacramental celebrations for the Slovenian

Last year, Bishop Anthony celebrated Confirmation for the Slovenian community

the Ministry for Culture in Slovenia, operating with instruction from the Australian National Archives.

It is here that Fr Darko and a group of dedicated volunteers collect, collate and preserve documentary and photographic material relating to the history of the Australian Slovenian community over the past 60 years.

at St Raphael's and the 40th anniversary of the Slovenian mission and church.

This will be prolonged over the next three years, till 2013, when they celebrate the 40th anniversary of the blessing of St Raphael's Church.

Within this triennium, Fr Valerian celebrated his 85th birthday on 9 January this year. Fr Valerian was the

Catholic Outlook, februar, 2011

Na Viču sv. Florjan ni pozabljen

Na dan sv. Florjana, 4. maja 2011, smo se gasilci iz PGD Kozarje, Brdo in Vič odzvali prijaznemu povabilu putra Marjana Čudna, župnika v župniji Sv. Antona Padovanskega, Ljubljana-Vič. Ob prijetnem druženju, sproščenem klepetu in obujanju spominov na lanske letošnje septembres-

ke poplave se nam je pater Marjan ponovno zahvalil za nesebično, prostovoljno, človeško pomoč, ki smo jo nudili občanom Viča in drugim. Postavljavci božičnih jaslíc so izdelali izvirne makete naših gasilskih domov in ob tej priložnosti nam jih je pater Marjan izročil v trajno

last. Podaril nam je spominske fotografije članov naših društev ob domiselnih jaslícáh. Bili smo enotnega mnenja in želje, da srečanje postane tradicionalno – na praznik zavetnika gasilcev, sv. Florjana.

■ V. T.

PREDSTAVNIKI GASILCEV S PRITOM MARJANOM (PRVI Z DESNE) PRED DOMISELNI JASLÍCAM

Gasilec, maj, 2011

we do what we can," Fr Darko said.

Fr Valerian was born in the Slovenian capital, Ljubljana, on 6 January 1926. He was ordained in Chicago in 1952 and worked in parishes in the US. In 1963 he came to Australia to work in the Slovenian chaplaincy.

He is still here 48 years later and although he has now handed over the organisational reins to Fr Darko, he remains very active in the Slovenian community.

At the time of his arrival, the Slovenian people were living in camps in Villawood and Bonnyrigg before being granted permission to settle in the wider

the people," Fr Darko said. Accordingly, he will travel interstate if necessary to celebrate baptisms, funerals or marriages.

The Slovenian community has a mixed church choir and a youth choir. The Slovenian Drama Group, of which Fr Darko is president and an active member, recently celebrated its 50th anniversary.

"Our work is very pastoral," he adds, explaining that in addition to helping new migrants to settle in, they also assist in tracing people living in Australia for friends and relatives abroad.

Housed in the community hall are the Historical Archives for Slovenian Australians NSW, an initiative of

our culture and working on projects such as the Snowy Mountains Scheme.

While he loves his work as an archivist and sees the value in preserving the history and traditions of the Slovenian culture, Fr Darko also encourages integration into the wider diocesan community and says it is important that they are involved in diocesan celebrations. However, "we will still have some of our own activities and celebrations specifically for the Slovenian community," he adds.

Therefore, it was with great joy that the Slovenian community welcomed Bishop Anthony Fisher OP on 24 October 2010 to celebrate the Confirmation of six children

Fr Valerian blessed a mosaic of St Mary of the Cross MacKillop for St Raphael's Church. The artist was Alojz Jeric from the Slovenian community in Melbourne.

On that Sunday, Slovenian people from Sydney, Canberra and Newcastle joined with parishioners from Saint Margaret Mary's Parish in Merrylands. The gathering of about 350 people enjoyed a cultural program and shared lunch in St Raphael's Hall afterwards.

In 2012, Fr Valerian will celebrate his diamond jubilee of ordination to priesthood and, in 2013, the 50th anniversary of pastoral ministry in Australia.

More than 350 people came together for Fr Valerian's 85th birthday celebrations

At Merrylands are (from left): Zora Johnson, Fr Darko Znidarsic OFM, Martha Magajna (President of the Archive Organisation HASA NSW), and Michelle Sostersic (secretary). Photo: Virginia Knight

Catholic Outlook, februar, 2011

Ljubitelj jaslic

Srednja Bela

Odsevajo tudi novejšje trende v kmetijstvu

Marjana Hanc, besedilo in fotografija

»Take ideje pridejo zaradi pustih in temnih zimskih dni. In zamisli o različnih možnostih imam zagotovo še vsaj za deset let ... In v mojem kraju se vsaj nekaj dogaja,« pripoveduje ob svojih ogromnih jaslicah na hišni podstrehi Vinko Pfajfar iz Srednje Bele pri Predvorju. Že pred leti si je ogledal jaslice pri ljubljanskih frančiškanih in zaželel si je, da bi sam napravil vsaj tako velike. A to mu še ni uspelo.

Letos jih je, tako velike oziroma še nekoliko večje kot lani, saj se razprostirajo na skoraj 60 kvadratnih metrih, postavil osmič zapored. Mah je nabral v Mojstrani, postavljanje skal iz purpene, številnih hišic, cerkvic in figuric je začel pred prvim novembrom. A pozor, to ni le sveta družina. Samo ovce je več kot tisoč in zato je Vinko pastirjem, ki jih je menda več kot sto, že zabical, da bodo morali biti vse do svečnice zelo budni in pridni.

Vinko Pfajfar je navdih dobil pri ljubljanskih frančiškanih.

V posebni jami je dinosaver, kamele imajo prostoren hlev, maček, jež, konji, kravice in prašički so na prostem. »Od nečesa morajo vsi ti, ki sem jih tu namestil, preživeti. Vidite, tale dva žagata drva, v kopi bodo izdelali oglje, napravil sem tudi apnenico, tu je vodnjak, mlin, čebelnjak ... Travo bodo sušili na kozolcu in zaradi novejših trendov v kmetijstvu sem izdelal tudi bale.« Za mlajše je v drugem sklopu izdelal grad in namestil palčke in Snegujčico. Potem ko mu je znanka iz Španije prinesla bika, je tudi tega postavil na vidno mesto. »Veliko časa posvetim jaslicam, in ko vidim ljudi, ki prihajajo v našo hišo in se čudijo ter uživajo ob ogledu, je lepo tudi nama, pove Vinko še v imenu svoje žene Francke. No, Francka pri postavljanju nima nobene besede, saj kakor pravi, je to Vinkov konjiček in zato nikoli ne prestavi niti ene figurice. Ona je tista, ki poskrbi za piškote in kavo, sicer pa bo mož, kakor je obljubil, samo zanj malo pred božičem v kuhinji postavil posebne jaslice.

Vloga verskih medijev je oznanjanje vesele novice

P. JERNEJ KURINČIČ,
Brat Frančišek

1. Revija *Brat Frančišek* povezuje med seboj vse, ki jim je blizu duh sv. Frančiška Asiškega, posebej pa Frančiškov svetni red. Obenem je tudi glasilo Društva prijateljev Svete dežele. Revija je namenjena povezovanju, obveščanju in duhovni rasti. Na leto izide šest števil. V člankih pišemo o različnih vidikih Frančiškove duhovnosti, poročamo o naših dogodkih, ozaveščamo o družbeni stvarnosti in tudi vabimo k dejavnosti. V Frančiškovem duhu se revija vzdržuje iz prostovoljnih prispevkov.

2. Danes v Sloveniji izhajajo mnogo različnih verskih publikacij, od zelo strokovnih do skrajno poljudnih. Skoraj vse imajo težave z upadanjem števila naročnikov, saj mlajše generacije več uporabljajo elektronske medije, pa tudi ne čutijo potrebe po verskem opismenjevanju. Precejšnja težava slovenskih katoliških medijev je prevladujoča bojevita naravnost in skorajda odsotnost notranje cerkvene kritike, kar je verjetno posledica preteklega totalitarnega ustrahovanja.

3. Osrednja vloga verskih medijev je oznanjanje vesele novice. Temu vidiku se ne moremo in ne smemo odpovedati ali ga zanemariti. Brez njega lahko verski mediji postanejo zgolj trobilno neke idejne, politične ali kulturne skupine, kar pa je osiromašenje in izdaja. A to ne pomeni, da mora biti naše pisanje popolnoma eterično, tako rekoč molitveno: prispevek katoliških medijev z razširjanjem katoliških idealov, poudarjanjem skupnosti in omike je ključen (saj to izhaja iz evangelija kot konkretne življenjske odločitve).

Družina, 30. 01. 2011

Nedelo, 12. 12. 2010

Ni več klasičen zbor motoristov

»Ne, hvala - vozim!« je bil slogan letošnjega 13. srečanja motoristov pri Novi štifti - Preventiva, samopomoč in reintegracija

NOVA ŠTIFTA - Na praznični dan, 27. aprila, se je na 13. tradicionalnem srečanju z blagoslovom motoristov pri romarski cerkvi na Novi štifti v sodelavi občini zbralo okoli 2500 motoristov. Srečanje je letos potekalo že trinajsto, že peto leto zapored pa ga je organiziralo Društvo motoristi za motoriste (MzM).

Slogan letošnjega srečanja je bil »Ne, hvala - vozim!«, kar se tiče vsakega akcija za ozaveščanje, ki jo bo društvo MzM vodilo vse leto. Društvo MzM ima namreč od leta 2009 status društva v javnem interesu na področju prometne varnosti, kar pomeni, da jim lahko davkoplačevalci namerno del svoje dohodnine.

Polje dela na področju pre-

Motoriste je tudi letos blagoslovil pater Niko Žvonek (na sredini, ki je bil s Pavlarem Hočvarjem (v čeladi) za zbiranje prostovoljnih prispevkov) pobudnik ustanovitve društva MzM. (Foto: M. L.Š.)

Delo, 5. 5. 2011

Sporočilo velike noči današnjemu človeku

V oddaji *Sporočilo velike noči današnjemu človeku* bomo osvetlili največji krščanski praznik. S frančiškanom patrom **Markom Novakom** se bomo pogovarjali o postnem času, velikonočnem tridnevju in skrivnosti Jezusovega vstajenja. O vsem tem **že nocoj ob 20.30 in s ponovitvama v nedeljo, 24. aprila ob 11. uri in v ponedeljek, 24. aprila ob 20.30.**

Mesečnik, april, 2011

Dvesto let frančiškanov na Kostanjevici

Patru Škrabcu bodo odkrili spomenik

NOVA GORICA – Samostan Kostanjevica nad Novo Gorico praznuje dvesto let obstoja frančiškanov na tem območju. Slovesnosti ob jubileju se začnejo danes in se bodo nadaljevale do nedelje. Vrhunec dogajanja bo v soboto, ko bodo ob 15. uri na Erjavčevi ulici v Novi Gorici odkrili spomenik patru Stanislavu Škrabcu, enemu najvidnejših frančiškanov, ki so v dveh stoletjih živeli na Kostanjevici in globoko zaznamovali slovensko jezikoslovje.

Kostanjeviško cerkev in samostan je dal v prvi polovici 17. stoletja pozidati grof Matija Thurn. Leta 1650 so se v samostan naselili redovniki karmeličani, a jih je avstrijski cesar Jožef II. leta 1785 v okviru svojih reform preganjal. Leta 1811 na praznik Sv. Treh Kraljev je guverner Ilirskih provinc general Marmont v samostan preselil frančiškane iz Sv. Antona v Gorici.

Samostan na Kostanjevici je danes duhovno središče, spomenik sakralne umetnosti ter zgodovinski in kulturni spomenik. Zgodovinsko podoba Kostanjevice označuje tudi grobnica, kjer so pokopani zadnji potomci francoske kraljeve rodbine Burbonov. Tako kraj danes po svetu slovi kot »Mali St. Denis«. Neprecenljivo vrednost ima tudi samostanska knjižnica, ki se imenuje po

patru Stanislavu Škrabcu, največjem slovenskem jezikoslovcu, ki je na Kostanjevici živel več kot 40 let. Knjižnica ima okrog 10.000 knjig, med njimi velja omeniti kakšnih 30 prvotiskov (inkunabul), bogate pa so tudi zbirke od 16. do 19. stoletja.

Med njimi je pomembnejša slovnica Adama Bohoriča *Articulae horulae* z avtorjevim posvetilom. Zaradi dragocenosti je knjižnica od leta 1952 zaščitena kot kulturni spomenik. Slovesnosti ob 200-letnici prisotnosti frančiškanov na Kostanjevici se sicer začnejo danes s procesijo iz Gorice in mašo, ki jo bo daroval goriški nadškof Dino de Antoni. Poleg že omenjenega odkritja Škrabčevega spomenika bodo v nedeljo pripravili še zahvalno mašo koprške škofa Metoda Piriha.

KATJA ŽELJAN

Delo, 6. 1. 2011

350 let frančiškanov v Brežicah

V mesto so vnašali mir in dobroto

Odlikovali so se kot spovedniki, pridigarji, zdravilci, tolažniki in podporniki ubogih, prebivalci pa so jih oskrbovali z živili, vinom in poljskimi pridelki

V galeriji Posavskega muzeja Brežice je še do 15. januarja odprta razstava *Dvesto let izgnanosti – tri stoletja breziških frančiškanov*. Pripravili so jo Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Sileta ZRC SAZU, Restavratski center ZVKDŠ, Posavski muzej Brežice in Slovenska frančiškarska provinca sv. Križa. Iz teh ustanov so tudi pisli besedilo. Razstavljeni predmeti so iz Posavskega muzeja Brežice in Slovenske frančiškarske provinc sv. Križa, koncept razstave pa je zastavila Barbara Murvec.

Na razstavi je najprej predstavljen frančiškanski red in njegov nastanek, nato pa pojav frančiškanov redi malih bratov na današnjih slovenskih tleh. Slovenska frančiškarska provinca sv. Križa je nastala iz leta 1339 ustanovljene bosenske vikarije. Zaradi širjenja otomanskega cesarstva so prvi bosanski frančiškani pribežali na slovenska tla že leta 1465 in se nastanili pri Gradcu v Beli krajini. Leta 1785 je bila tedaj bosensko-hrvaška provinca razdeljena na hrvaško-pirimorsko in kranjsko, ki je bila leta 1900 o pa peževim pikazom razdeljena na dve narodni provinci: hrvaško sv. Cirila in Metoda in kranjsko sv. Križa.

Povabili so jih meščani

Prihod virov o nastanku frančiškanov v Brežicah je malo, je pa znano, da so se Brežičani z njimi srečevali že v prvi polovici 17. stoletja, ko so prihajali iz sosednjih hrvaških samostanov in da so jih že leta 1650 prvič povabili, naj se naselijo v Brežicah. Čez sedem let so povabili ponovili in takrat so ga sprejeli. Najverjetneje so se naselili v začetku leta 1658, sklep o ustanovitvi redovne hiše v Brežicah pa je bil sprejet spomladi leta 1660 na zasedanju vodstva provinc na Trzinu. Mesto in svetniki so jim darovali zemljo, saj so se vsaj do velikega upada duhovnosti v tem ubogem mestu ter v tolažbo in zvelečenje duše odlični poslužili vošč duhovnikov, veliko podpora jim je nudila družina Jurja Frankopana njegova hči Marija Julija jim je zagotovila reden vir dohodkov in

večno podporo breziške grajske gospode, zato si je družina na razstavi zaslužila posebno mesto. Prav tako nov lastnik gosposčine Ignac Marijo I. in še nekateri mecen.

Rušenje in izgnanstvo

Ker pa so se stvari zapletle (zaradi Frankopanov proti Habsburžanom in Turjeva smrti), se je gradnja samostana upočasnila, tako da je bila ustanovna listina izdana šele leta 1685. Samostan je pridobil ugled in sredi 18. stoletja postal eno od študijskih središč. V letu 1941, ko prve prepečljali do hrvaške meje in jih izgnali, starbo zapletli in v raji ustanovili nemško gimnazijo Anastasias Grina. Samostan je vojno preživel, cerkev pa je bila

V 19. stoletju so frančiškani pomembno sooblikovali življenje v Brežicah predvsem kot voditelji tamkajšnjih šol. Prav v tem so že prej Jožefu II. dokazali svojo koristnost, tako da breziškega samostana ni ukinili.

Na razstavi je predstavljen tudi arhitektura breziškega samostana in cerkve sv. Antona Padovanskega. Priznan je razvoj, od preproste prostorne enonadstropne poslopja samostana in skromne cerkve, prek dozidav in prenov do leta 1917, ko je potres cerkev močno poškodoval, samostan pa povsem porušil. Cerkev je bila obnovljena že naslednje leto, samostan pa na novo sezidan. Vendar le dobro desetletje pozneje so morali frančiškani svoje novozgrajeno domovanje zapustiti, saj so jih Nemci takoj na začetku vojne leta 1941 kot prve prepečljali do hrvaške meje in jih izgnali, starbo zapletli in v raji ustanovili nemško gimnazijo Anastasias Grina. Samostan je vojno preživel, cerkev pa je bila

leta 1944 skoraj v celoti porušena. Ob porušenju, opozarja razstava, je bila uničena ali odložena tudi njena velika kulturna vrednost. Danes je nekdanja samostanska posest neprepoznava: na mestu nekdanjega samostanskega vrta, cerkve in dela samostana so parkirišča, obcestni nasadi malih okrasnih dreves in dva kioska, v delu samostana gimnazija. Le obeležja, da je nekoč tu deloval frančiškanski samostan, ni.

Dobri sosedje, prijatelji, meščani

Seveda je na razstavi mogoče spoznati tudi deli današnje meščanske slihtarske zbirke, v kateri je kar nekaj Metzingerjevih slik in križev pot iz nekdanje frančiškanske cerkve v Brežicah, ki ga danes hrani frančiškanski samostan na Sveti Gori pri Gorici, ter knjižnično in drugo kulturno zapuščino breziških frančiškanov.

Sožitje frančiškanov in prebivalstva je strnjeno zajeto v naslednjih besedah: »Na povabilo meščanov in breziškega gospoda Jurja IV. grofa Frankopana so se frančiškani naselili v Brežicah leta 1650. V naslednjih treh stoletjih so se vtkali v domača vasa področja življenja Brežičanov, postali so njihovi dobri sosedje, prijatelji, meščani. Z njimi so živeli v sožitju – skrbeli so za njihov dušni blagor in šolanje, odlikovali so se kot spovedniki, pridigarji, zdravilci, tolažniki in podporniki ubogih, prebivalci pa so jih oskrbovali z živili, vinom, poljskimi pridelki, drvi in drugimi.«

Bili so, ko bi rekla kustodinja breziškega muzeja Ivanka Počkar, »Brežičani«.

MILAN VOGEL

DELOVANJE FRANČIŠKANOV V BREŽICAH, BRATA JANI JERIČEK IN MIHAEL AMBROŽIČ. FOTO: JANKA POČKAR

Delo, 8. 1. 2011

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NOVA ŠTIFTA, OB 370 – LETNICI CERKVE MARIJE VNEBOVZETE NA NOVI ŠTIFTIV LETU 2011, OBJAVLJA POZIV

vsem umetnikom, slikarjem, ljubiteljskim slikarjem, posameznikom, društvom, ustanovam, fotografom, rezbarjem in vsem ljudem dobre volje, za upodobitev/sliko cerkve Marije Vnebovzete pri Novi Štifi. Slika je lahko izdelana v različnih tehnikah risanja (olje, akvarel, risba, les, steklo, fotografija ...). Sliko bi brezplačno prispevali – darovali. Rok za dokončanje in oddajo slik je 31. maj 2011. Slike bodo nato razstavljene na priložnostni razstavi v mesecu avgustu 2011, ter ob koncu meseca avgusta prodane na javni dražbi. Ves izkupiček bo namenjen za obnovo kapele sv. Jožefa, kjer bo v bodoče tudi predviden prostor za razstave.

Vsi, ki ste pripravljeni sodelovati pri omenjenem pozivu Vas naprošamo, da nam obvestite do 31. marca 2011 na naslov: Frančiškanski samostan Nova Štifa, Nova Štifa 3, 1317 Sodražica, ali na elektronski naslov marijan.cvital@siol.net, ter na telefon 01/836 99 43.

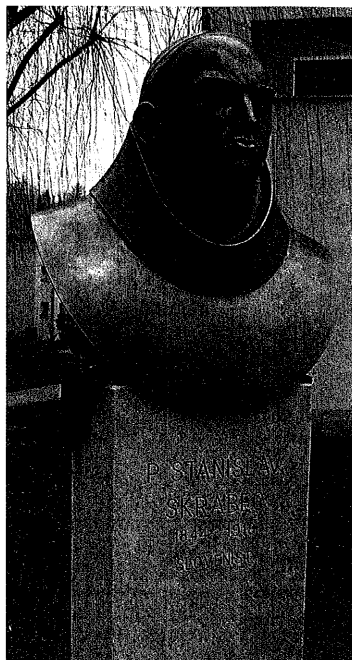
Lepo Vas vabimo k sodelovanju. Mir in dobro vsem!

Kočevski utrip, januar, 2011

Ne pozabimo in ponosni bodimo - bil je rojen v naši dolini – pater Stanislav Škrabec

Ko sem začela pisati tole poročilo s hrovaškega obiska Nove Gorice, sem čutila poseben pritisk. Kar malce sem imela tremo pred tem, kako bodo tekle besede, na kakšen način vam bom v našem prelepem slovenskem jeziku prenesla to, kar smo vsi prisotni doživeli 8. januarja ob odkritju in blagoslovitvi spomenika p. Stanislava Škrabca. Pisati o človeku, ki mu sredi Nove Gorice v 'vrsti zaslužnih' (Erjavčeva cesta op.p.) postavljaajo spomenik, ki si ga je zgradil z ljubeznijo do slovenskega jezika, je res odgovorno delo. Kako napisati in ne imeti v mislih njegovega skrbnega in skoraj že 'čistunskega' odnosa do jezika in predvsem odkrivanja in javnega 'karanja' njegove nepravilne uporabe. Kar predstavljam si, kaj bi slovenist, kot so zapisali na doprsem kipu, danes rekel o uporabi slovenskega jezika na spletnih straneh, v mailih in predvsem na zelo popularnem facebooku, ki v naše življenje vsakodnevno prinaša številne novo izumljene slovenske izraze. In upam si trditi, da bi njegove utemeljitve nepravilne uporabe slovenskega jezika polnile tudi zidove facebooka, kot smo to lahko videli v dokumentarnem filmu z naslovom pater Stanislav Škrabec – oče slovenske fonetike, ko se frančiškan sredi spovedi ni mogel upreti kritiziranju nemarne uporabe slovenščine. In če odkrito priznam, prav bi bilo, da bi vsake toliko le kdo potrkal na našo vest. Kaj hitro se nam namreč zgodi, da pozabimo, kako pomemben in dragocen je naš jezik. Vedno, ko me obiščejo prijatelji iz tujine, hitim razlagati vse o Sloveniji v angleškem jeziku. S tem ni sicer čisto nič narobe, pa vendar bi morala stremeti k temu, da goste naučim vsaj nekaj osnovnih slovenskih besed. Tako kot je to enkrat naredil moj madžarski prijatelj Robi. Mladi ekonomist se je pred prihodom v Slovenijo naučil preprosti stavke: »Lepo te je bilo spoznati!« in s tem osvajal slovenska srca. Zakaj tudi mi ne širimo te zavesti? Ko smo stali na pločniku Erjavčeve ulice v Novi Gorici, sem se ob pogledu na kiparsko mojstrovino Mirka Bratuške, pošteno zamislila. Pogled patra Stanislava Škrabca, besede njegovega največjega po-

znavalca dr. Jožeta Toporišiča in na prave ljudi usmerjen govor patra Nika Žvoklja, so me ponovno opomnili, da je vsak posameznik odgovoren za nego slovenskega jezika. Tu ni govora o kolektivni zavesti in predvsem odnosu do slovenskega jezika. Zelo se strinjam s pismom patra Stanislava Škrabca, ki nas je nagovoril skozi igralca Janeza Starina. Takole je dejal: "Vendar premislimo nekoliko, kaj je to, kar nas dela narod: slovenski narod. To je, kaj ne, naš jezik, naš knjižni, slovenski jezik. Če pa mi tega jezika ne znamo in se ga tudi učiti ne maramo, če nam je vse eno, ali se govori in piše prav ali ne prav, primerno ali ne primerno prirojenemu mu zakonu, če nam je vseeno, ali je zdrav in močan in lepega telesa, ali pa je garjav in grintav, gerbast in jetičen deček, ali teka in leta veselo ko ptič, ali z leseno nogo in o berlah hodi, ako nam je to vse eno, potem se nikakor ne čudimo, če gremo, če jih zmirom več od nas odpada k temu ali onemu tujemu, pa lepemu, zdravemu, mogočnemu in bogatemu jeziku, ki je ljubljén in v časti in se ga vse uči doma in povsod." Po teh besedah smo se lahko pošteno zamislili, saj pismo, zapisano leto 1884 še kako realno odseva tudi današnja jezikovna situacija. Še posebej nas je na kritično stanje uporabe slovenskega jezika v nagovoru opomnil pater Niko Žvokelj. Pred časom je bila namreč med slovenisti in slavisti zelo ogorčeno sprejeta novica, da naj bi na slovenskih visokih šolah in univerzah poučevali kar v angleškem jeziku. Resda je angleški jezik uradni jezik članic evropske unije, resda ga govorijo tudi najpreprostejši prodajalci po celem svetu, resda ga moraš tekoče govoriti, če želiš biti globalen in konkurenčen. Pa vendar to še ne pomeni, da mora slovenska stroka v njem poučevati. S tem smo še korak dlje od tistih gorečih želja, o katerih sva nekoč klepetali z red.prof. dr. Moniko Kalin Golob s Fakultete za družbene vede, ki se je borila, da bi slovenske visoke šole in univerze med obveznimi pred-

Rojen 7. januarja 1844 v Hrovatju
Skoraj 43 let kot frančiškan živel na Kosta-
njemci pri Novi Gorici
Skoraj 30 let urejal nabozno revijo Cvetje
z vrtov sv. Frančiška
Umrli 6. oktobra 1918 v Ljubljani
Gojli burbonke, ki danes krasijo njegov
doprni kip v Novi Gorici

meti imele tudi slovenščino. Ko sva se letos na podelitvi diplom Fakultete za družbene vede ponovno srečali, je beseda nanekla tudi na slovenski jezik. Tudi ona mi je razočarano potrdila, da je bližje poučevanju angleščine kot slovenščina. Zdi se mi, kot da sami želimo, da smo ves čas po domače povedano 'priveski', ki ne želijo biti ponosni Slovenci, ki ne želijo biti ponosni na svojo 'težko' dvojino, na svoja narečja, na svoj jezik. Jezik, ki nas dela drugačne, kajti zavedati se moramo, da sta v bistvu le slovenščina in prečudovita narava tisti, ki prinašata našo 'drugačnost'. In preprosto povedano, danes nisi več zanimiv, če si isti kot drugi. Zanimiv si le, če imaš nekaj drugačnega. Torej, dragi Ribničani, bodimo ponosni, da smo drugačni, kot je bil drugačen in pogumen tudi pater Stanislav Škrabec, in poskrbimo, da bomo sami bolj ponosni na njegovo veliko delo. A ne le zato, ker njegovi sorodniki s finančnimi sredstvi veliko pripomorejo, da spomin nanj ne bo umrl – in smo jim mi hvaležni za to – temveč zato, ker je delček patra Stanislava Škrabca tudi v vsakem izmed nas. Le kdo ima največjega jezikoslovca 19. stoletja? Mi, imamo ga Ribničani!

Poročala in razmišljala Maruša Prelesnik

**Ponosni Hrovatjani pred kipom rojaka z ministrico
za kulturo Majdo Širca in Škrabčevimi sorodniki**

Novi utrip

ŽUPNIJA NOVA GORICA - KAPELA IN 200 LET FRANČIŠKANOV NA KOSTANJEVICI

Bogata dediščina samostana na Kostanjevici

Župnija Nova Gorica - Kapela ima svoj središčni v franciškanem samostanu na Kostanjevici, ki je trojni spomenik cerkvene umetnosti in duhovno središče (cerkev in samostan), zgodovinski spomenik (grobnica Burbonov) in kulturni spomenik (samostanska knjižnica). Za vse to že 200 let skrbijo frančiskani.

Od leta 1985 je celotno območje Kostanjevice (samostan s knjižnico, grobnica Burbonov in cerkev) razglašeno za umetnostni in arhitekturni spomenik in tako predstavlja zaščiteno kulturno dediščino slovenskega naroda.

Poleg različnih legend, povezanih z ustanovitvijo cerkve, ostaja zgodovinsko dejstvo, da je leta 1623 grof Matija Thurn na svoji zemlji na hribovcu Kostanjevici zgradil cerkev, kamor so prenesli Marijino podobno, pred katero so se verniki zbirali in molili. Po grofovem naročilu so ob cerkvi sezidali tudi manjši samostan. Prvi stalni varuhi cerkve in samostana so bili karmelitani, ki so 134 let lepih in povečali obe stavbi. Leta 1785 je sredi polnega razcveta Kostanjevico zadel odlok avstrijskega cesarja Jožefa II., na podlagi katerega so z nje pregnali karmelitane. Cerkev in samostan sta bila deset let zaprta, potem so cerkev spet pričeli uporabljati, leta 1811 pa je guverner Ilirskih provinc, general Marnotti, v samostan preselil frančiskane iz samostana sv. Antona v Gorici. 19. decembra 1810 je podpisal dekret o preselitvi. Frančiskani so se preselili na priznanik sv. treh kras-

jev, 6. januarja 1811, s slovesno procesijo, ko so sveto Rožanje telo prenesli iz cerkve pri sv. Antonu na Kostanjevico. Tinkajšino cerkev in delno samostan so porušili, a so ju po propadu Ilirskih provinc znova pozidali. Frančiskani so na Kostanjevico leta 1823 odpeli modroslovnih šolov, dve leti pozneje pa še študij teologije. V prvi svetovni vojni sta bila samostan in cerkev skoraj porušena. Za obnovitev cerkve so v letih 1924-1929 poskrbeli italijanski frančiskani, saj je po prvi svetovni vojni Kostanjevica spadala pod italijansko tridentinsko provinco, kar je bil pogoj, da je italijanska oblast dovolila in omogočila obnovo. Obnovili so znamenite štukature in tako v veliki meri obnovili nekdanjo lepoto.

«Novogoriška pražupnija»

Leta 1947, ko je bila Primorska spet pridružena matičnemu narodu, je bila na Kostanjevici ustanovljena «novogoriška pražupnija». Italijanski frančiskani so razočarani zapustili Kostanjevico že dan po podpisu pariške mirovne pogodbe 11. februarja 1947, ko so videli, da bo Kostanjevica pripadla tedanji Jugoslaviji. Dan za tem, ko je podpisana mirovna pogodba začela veljati, je apostolski administrator za ozemlje goriške nadškofije, ki je pripadalo Jugoslaviji, dr. Franc Močnik, izdal dekret, po katerem je bil na Kostanjevici 16. septembra 1947 ustanovljen samostni vikariat, v katerega so bili vključeni deli štirih župnij z zahodne strani nove meje. Za vikarja (voditelja vikariata) je bil imenovan p. Otmar Vostner. S tem je Kostanjevica

zaživel kot župnijsko središče. Ljudje so se zbirali ob podoči Kostanjeviske Matere Božje za obhajanje svete maše, za prejemanje zakramentov, verouk in druge župnijske dejavnosti.

16. novembra 1953 je takratni apostolski administrator dr. Mihael Turoš povzdignil samostojni vikariat na Kostanjevici v Novi Gorici v župnijo in dotedanega vikarja p. Otmarja Vostnerja imenoval za prvega župnika. Od novembra 1949 do 4. decembra 1964 je bil na Kostanjevici sedež episkopske administrature za slovenski del goriške nadškofije in pozneje za vso Primorsko.

Od pastoralne do komune

Samostan in župnija sta skupaj doživljala kepe trenutke: diluvne rasti vse številnejšega župnijskega občestva pa tudi breme obnove cerkve in samostana po porepu leta 1976 ter cerkvi nenačrtovanih razmer. Leta 1976 se je župnija razdelila - v Novi Gorici je nastala nova župnija Kristusa Odkritelca.

Na Kostanjevici je živelo delo goriškega pastoralnega poudarka, tu so se zbirali duhovniki-koadjuvanti, tu so bili dolga leta tečaji za zavrnence. V redovni skupnosti je bil obujen tregi red oz. frančiskova družina, vse to delo je spreminjalo vesa verskih in kulturnih prireditelj, tečajev, razstav, nabožnih predstav itd. Leta 1994 je dal samostan vhodni del stavbe na voljo italijanskemu duhovniku

Don Pierinu Gelminiju. Ta je v njem odprl Skupnost Srečanje (prvo v Sloveniji), kjer živijo fantje, ki so se odločili, da zapustijo pot odvisnosti od drog.

P. Stanislav Škrabec

Samostan ima tudi knjižnico, ki nosi ime po p. Stanislavu Škrabcu (1844. Hrovača pri Ribnici-1918. Ljubljana), velikem slovenskem jezikoslovcu - slovenistu 19. stoletja, ki je na Kostanjevici živel dobrih dvaindeset let. Bil je profesor v gimnaziji in urejal je revijo *Cvetje z vertov sv. Frančiška*. Na

Župnik p. Kizostom Komar: «Kot redovnik in duhovnik ter zgodnji leta kot župnik se počutim dobro, zavedajoč se vseh radosti in problemov, ki jih prinaša sodobno življenje in se odliko ljudi nas duhovnikov».

platinah te revije je objavljal svoje jezikoslovne članki in razprave.

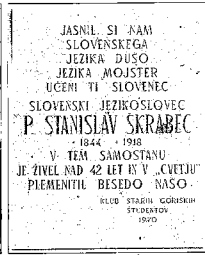
Knjižnica, ki ima danes status zgodovinske knjižnice in je od leta 1952 tudi zaščitena kot kulturni in zgodovinski spomenik, hrani okrog 16.500 knjig in se ponaša s tridesetimi inkunabulami.

Samostan i cerkev na Kostanjevici je bil med prvi svetovni vojno večkrat požarovan

8. januarja so v Novi Gorici postavili spomenik p. S. Škrabcu

Na Kostanjevici je živel jezikoslovec p. Stanislav Škrabec

Družina, 3. 01. 2011

SMEH JE POL ZDRAVJA

Janez Gril

POLIZDELKI

Komunistična oblast Cerkev ni hotela priznati statusa verske ustanove. Ker jo je morala kljub temu nekam uvrstiti, so ji neformalno dali status obrti posebne vrste. Frančiskan p. dr. ROMAN TOMINEC, profesor cerkvene umetnosti na Teološki fakulteti in dolgoletni župnik za Bežigradom v Ljubljani, znan po svoji izjemni prijaznosti in duhovitosti, je tudi imel težave z oblastniki. Ob novoletnem občinskem sprejemu se je pritožil, ker oblast župnike obravnava kot obrtnike. »Mi nismo obrtniki, ampak duhovniki. Če bi bili obrtniki, potem bi bili vi naši polizdelki. Učili smo vas življenja po veri, vi se pa tega ne držite.«

Foto: Anita Duhovnik

Naslovnik province

Elektronski naslovi skupnosti

■ **BREZJE**
Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 00
fax: (04) 537 07 20
brezje@ofm.si
Za pos. brate:
07 - Rafael; 18 - Silvin;
04 - Polikarp; 06 - Štefan;
03 - Leopold; 02 - Bogdan;
11 - Herman; 05 - Bonaventura
01 - Peter; 09 - Miroslav;
08 - Leon

■ **KAMNIK**
Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50
kamnik@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
5 - Peter; 6 - Pashal;
7 - Ernest;

■ **KOPER**
Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (0590) 73 470
fax: (0590) 73 475
koper@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Lucij; 2 - Evgen

■ **LJUBLJANA-CENTER**
Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13
lj.center@ofm.si

■ **PROVINCIALAT**
tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

■ **LJUBLJANA-BEŽIGRAD**
Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel.: (0590) 717 **
lj.bezigrad@ofm.si
Za pos. brate namesto **: 20 - Gregor; 21 - Regalat;
22 - Viktor; 25 - Jernej;

■ **LJUBLJANA-ŠIŠKA**
Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
lj.siska@ofm.si
Za pos. brate namesto 70:
77 - Janez; 80 - Mari;
82 - Marjan; 83 - Andrej

■ **LJUBLJANA - VIČ
in Komisariat za
Sv. deželo**
Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
lj.vic@ofm.si
Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hireonim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Andraž;
50 - Komisariat;

■ **SESTRE KLARISE**
Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ **MARIBOR**
Vita Kraigherja 2
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 10
fax: (02) 228 51 12
maribor@ofm.si
Za pos. brate namesto 10:
13 - Tomaž H.; 14 - Bogoljub;
16 - Lavrencij; 15 - Tomaž P.
19 - Jože;

■ **MOŠNJE**
Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ **NAZARJE**
Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 17 53
nazarje@ofm.si

■ **SESTRE KLARISE**
Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ **NOVA GORICA**
Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
info@samostan-kostanjevica.si
Za pos. brate namesto 0:
2 - Krizostom; 3 - David;
4 - Andrej; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno

■ **NOVA ŠTIFTA**
Nova Štifa 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44
nova.stifta@ofm.si

■ **NOVO MESTO**
Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
novo.mesto@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 2 - Felicijan;
3 - Marko; 4 - Simon Peter
7 - Tilen

■ **STRUNJAN**
Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48
strunjan@ofm.si

■ **PROVINCIALNA HIŠA**
Strunjan 134
tel. govorilnica:
(05) 678 21 21

■ **SVETA GORA**
Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38
sv.gora@ofm.si
Za pos. brate namesto 20:
22 - Bogdan; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 33 - Vili; 30 - Miha
36 - Zdravko

■ **SVETA TROJICA**
Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56
sv.trojica@ofm.si

Tujina

■ **AVSTRALIJA**

■ **ADELAIDE - WEST
HINDMARSH**
Holy Family Slovenian
Mission
51 Young Avenue
AU - WEST HINDMAR-
SH SA 5007
tel.: 00 61 8 8121 3869

■ **MELBOURNE - KEW
SS. Cyril and Methodius'
Slovenian Mission**
19 A Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 00 61 3 9853 7787
fax: 00 61 3 9853 6176
mobitel:
0061 412 555 840

■ **SYDNEY - MERRYLANDS
St. Raphael's Slovenian
Mission**
313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 00 61 2 9637 7147 in
9682 5478
fax: 00 61 2 9682 7692
mobitel:
00 61 409 074 760 in
419 236 783

■ **CURIA GENERALIS**
Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ **FRANCOSKA GVAJANA
P. Hugo A. Delčnjak**
Paroisse Notre Dame
GF - 97315 SINNAMARY
Guyane Francaise

■ **Milan Kadunc**
Presbytere IRACOUBO
Le Bourg 97350 IRACOUBO
Guyane Francaise

■ **ITALIA
P. Robert Bahčič**
Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria
Mediatrice 25,
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 06 68 49 12 09

■ **ZDA**

■ **JOHNSTOWN
St. Therese's Friary**
536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

■ **LEMONT
St. Mary's Friary**
14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 64 32
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

**Slovensko versko
središče**
tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

■ **NEW YORK
St. Cyril's Friary**
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

Provincialat: provincialni.minister@ofm.si
Definitorij: definitorij@ofm.si
Tajništvo province: tajnik@ofm.si
Prokuratura: prokuratura@ofm.si
Založba BF: zbf@ofm.si
Komisariat: komisariat@ofm.si
Generalna kurija: http://www.ofm.org
e-mail: [ime]@ofm.org
[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr.
mingen, secgen, formgen, missgen,
econgen, pax, acta, ipd.)

Elektronski naslovi bratov

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk - andrej.vovk@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@email.si
Bernard Goličnik - bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bs1935@sbcglobal.net
Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@rkc.si
Bruno Korosak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
darko@pacific.net.au

David Šrumpf - p.david@siol.net
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si
Evgen Ketis - evgen.ketis@gmail.com
Filip Rupnik - filipr@volja.net
Franci Seničar - franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše - kovse.franc@siol.net
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek - jan.cvetek@gmail.com
Jani Jeriček - jani.jericcek@gmail.com
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjakj@gmail.com
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak - marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Matej Papež - pmatej.papez@gmail.com
Melhior Grošelj - mage.maister@gmail.com
Metod Ogorevc - metodofm@sbcglobal.net
Mihael Ambrožič - mihael.ambrozic@gmail.si
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Miroslav Batarilo - pater.miroslav@gmail.com
Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - peter.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafael@libero.it
Regalat Razbočan - regalat@gmail.com
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadej.strehovec@gmail.com
Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si
Tomaž Grom - tomaz.grom@gmail.com
Tomaž Hočevar - tomaz.hocivar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak - pater.vid@gmail.com
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek - vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop - zdravko.jakop.ofm@gmail.com

Sicer pa velja za vse člane naše province, ki
imajo svoj osebni e-naslov tudi načelo: ime.
priimek@ofm.si

poročila:

■ slovenske frančiškanske province
svetega Križa

